

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ — ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1886. — ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ὑπὸ Π. ΓΕΝΝΑΛΙΟΥ

Ἱστορία τοῦ βάμβακος.

Ὁ βάμβαξ, ὁ βασιλεὺς τῶν βιομηχανικῶν φυτῶν, εἶνε γνωστὸς ἀπὸ παναρχαιοτάτων χρόνων. Ἐν τῷ Rig Veda, Ἰνδικῷ ὀρησκευτικῷ ποιήματι τῆς ἐ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. τὸ φυτόν τοῦτο ἀναφέρεται ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ τοῦ Manu νομικῷ συγγράμματι τῆς ἡ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. παρατίθενται διατάξεις κανονίζουσαι τὰ τῆς βιομηχανίας αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Royle (1) ἡ Ἰνδικὴ λέξις Kurpas, ἡ σημαίνουσα τὸν μετὰ τοῦ σπόρου βάμβακα (μπουμποῦκι ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν καλούμενον), ἡ καὶ ἐν Μάντσεστερ παρά τοις βαμβακεμπόροις ἐν χρήσει, παράγεται ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης, ἐξ ἧς καὶ αἰεὶς τὰ εἰρημμένα συγγράμματα σανσκριτικαὶ λέξεις Kurhasa, Kurpasum καὶ Kurpas asthi (βάμβαξ, βαμβακερὸν ὕφασμα καὶ σπόρος βάμβακος). Ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης παράγεται καὶ ἡ ἑβραϊκὴ λέξις Karpas, ἡ ἐν τῇ ἱερᾷ Γραφῇ (2) ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα μεταφρασθεῖσα καρπάσιος.

Οἱ Αἰγύπτιοι, παρ' οἷς ἐπὶ πολὺ ἡ χρῆσις βαμβακερῶν

(1) On the culture and commerce of cotton in India and elsewhere σελ. 118.

(2) Ἐσθῆρ κεφαλ. Δ. περὶ 5.

ὕψασμάτων δὲν ἐπετρέπετο εἰμὴ τοῖς ἱερεῦσιν (1), ἐγνώριζον καὶ αὐτοὶ τὸν βάμβακα ἀρχαίῳθεν. Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει, ὅτι ὁ "Ἀρασις βασιλεύσας ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὴν ε' ἑκατονταετηρίδα π. Χ., ἐδώρησατο τοῖς Λακεδαιμονίοις θώρακα λινὸν κεκοσμημένον δι' ἐνυφασμένων ζώων ἐκ χρυσοῦ καὶ βάμβακος (2).

Μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων πρῶτος ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει τὸ φυτόν τοῦ βάμβακος. Ἐν τῷ γ' βιβλίῳ (παρ. 106) τῆς ἱστορίας αὐτοῦ λέγει· «τὰ δένδρα τὰ ἄγρια αὐτόθι (εἰς τὴν Ἰνδικὴν) φέρει καρπὸν εἴρια καλλογῆ τε προσφέροντα καὶ ἀρετῆ τῶν ἀπὸ τῶν ὀίων. Καὶ ἐσθῆτι οἱ Ἴνδοι ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέονται.»

Λεπτομερεστέρας πληροφορίας περὶ τοῦ φυτοῦ τούτου, τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ, ἔχομεν μετὰ τὴν εἰς τὴν Ἰνδικὴν ἐστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ δῆμιουργοῦ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου. Ὁ Θεόφραστος περιγράφει τὰ ἐπὶ τῆς εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον κειμένης νήσου Τύλου πολλὰ ἐρισφῆρα δένδρα ὡς «φύλλον μὲν ἔχειν ὅμοιον τῆ ἀμπέλω πλὴν μικρὸν, καρπὸν δὲ (ἐδώδιμον) οὐδένα φέρειν· ἐνῶ δὲ τὸ ἔριον ἡλικίον μῆλον ἐαρινὸν συμμεμυκός· ὅταν δὲ ὠρατὸν ᾗ ἐκπετάνυσθαι καὶ ἐξείρειν τὸ ἔριον ἐξ οὗ τὰς σινδόνας ὑφαίνουσι, τὰς μὲν εὐτελεῖς τὰς δὲ πολυτελεστέας. Γίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν Ἰνδοῖς ὡσπερ ἐλέχθη καὶ ἐν Ἀραβίᾳ (φυτ. ἱστο. IV Ζ' 7).» Ἐν ἑτέρῳ δὲ χωρίῳ περιγράφων ἕτερον εἶδος λέγει· «ἐξ ὧν τὰ ἱμάτια ποιοῦσιν (οἱ Ἴνδοι) τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ἔχει τῆ συκαμίνῳ τὸ δὲ ὄλον φυτὸν τοῖς κυνορόδοις ὅμοιον, φυτεύουσι δὲ ἐν τοῖς πεδίοις αὐτὸ κατ' ὄρχους (3) δι' ὃ καὶ πόρρωθεν ἀφορῶσι ἀμπελοὶ φαίνονται (φυτ. ἱστρ.) IV Δ' 8)». Ἐκ τῶν χωρίων τούτων

(1) G. Houz. Les plantes indu-trielles. Tom. 2 σελ. 97.
(2) Ἔονται μὲν (τὸν θώρακα) λίνιον καὶ ζώων ἐνυφασμένων συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσοῦ καὶ εἰρήτιν ἀπὸ ξύλου· τῶν δὲ εἴνεκεν θωμάσαι ἄξιον (Ἡρόδοτ. βιβλ. γ'. παρ. 47).
(3) Ὅθεν φαίνεται ὅτι ἐκτοτε ἐκαλλιεργεῖτο ὁ βάμβαξ.

καὶ ἐξ ἑτέρων δύο τοῦ Πλινίου (1) ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους δύο διακεκριμένα εἶδη βάμβακος ἦσαν γνωστά· τὸ τῆς νήσου Τύλου, τὸ ὁποῖον ἦτο δενδρῶδες, ἔφερε

(1) Ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ (Τύλῳ) εὐρίσκονται δένδρα παράγοντα ἔριον διάφορον τοῦ τῶν δένδρων τῆς γῶρας τῶν Σηρῶν (*). Τὰ φύλλα τῶν δένδρων τούτων εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσι, ὁὐ συνεχέοντο δὲ μὲ τὰ τῆς ἀμπέλου ἐὰν δὲν ἦσαν μικρότερα (**). Τὸ δένδρον ὅμοιος φέρει κολοκύνθας (cucurbitas) (***), ἐχούσας τὸ μέγεθος κυδωνίων (****) αἵτινες, ὅταν ὠριμάζωσιν, ἀνοίγουν καὶ ἐκπέτουν κροκίδας γνοῦς ἐξ ὧν κατασκευάζουσι πολύτιμα ὑφάσματα. Τὸ δένδρον τοῦτο ὀνομάζουσι γοσσύμπινον (gossypium) (*****), φύεται δ' ἐπὶ ἀφρονώτερον εἰς τὴν μικρὴν Τύλον τὴν δέκα χιλιάδας βήματα ἀπ' ἑαυτῶν τῆς μεγάλης (Πλ. Φυσικ. Ἱστορ. XII. 21).

Τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς Αἰγύπτου, τὸ πρὸς τὴν Ἀραβίαν, φέρει θάμνον ὃν τινες μὲν καλοῦσι γοσσόπιον, οἱ πλεῖστοι δὲ ξύλον(*****), ὅθεν καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ κατασκευαζόμενα ὑφάσματα ξύλινα. Ὁ θάμνος οὗτος εἶναι μικρός καὶ φέρει καρπὸν ὅμοιον τριχασφύρου καρπῷ ἐμπεριέχοντα γνοῦν ἐξ οὗ κατασκευάζουσι ὑφάσματα. Οὐδὲν ὑφασμα, διὰ τὴν λευκότητα καὶ τὴν ἀπαλότητα εἶναι προτιμώτερον τοῦ ἐκ τούτου τοῦ θάμνου κατασκευαζομένου. Ἐκ τούτων κατασκευάζονται καὶ τὰ ἀγαπητά τῶν Αἰγυπτίων ἱερεῶν ἐνδύματα (Φυσικ. Ἱστορ. XIX. 2).

(*) Ἴσχυόθα ὁ Πλίνιος ἐννοεῖ τὴν μέταξον· ἐνόμιζεν, ὅτι καὶ ταύτην παράγει δένδρον, μαθὼν ἴσως, ὅτι πρὸς παραγωγὴν αὐτῆς γίνεται χρῆσις τῶν φύλλων τῆς μαρέας.

(**) Ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν φύλλων τῆς βαμβυκῆς πρὸς τὰ τῆς ἀμπέλου, εἰς ταλμουθικὸν σύγγραμμα ὁ βάμβαξ καλεῖται ἔριον τῆς ἀμπέλου.

(***) Ὀνομάζει τὰς κάρπας τοῦ βάμβακος τούτου κολοκύνθας, διὰ τὸ ἐπίμηκες, ὑπεβέταρον, σχῆμα αὐτῶν.

(****) Τινὲς θέλουσι τὴν παραγωγὴν τῆς παρὰ τοῖς Ἀραβίαις ὀνομασίας τοῦ βάμβακος Al-koutoun (ἐξ ἧς γαλλιστὶ coton, ἀγγλιστὶ cotton, ἰταλιστὶ cotoneo, ἰσπανιστὶ algodón καὶ γερμανιστὶ katun) ἐκ τοῦ λατινοῦ cottonium (κυδωνιον) στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ χωρίου τούτου τοῦ Πλινίου. Δὲν πληροφοροῦσιν ὅμοιος ἡμῶν πῶς οἱ Ἀραβες ἔλαβον αὐτὴν ἐκ τῶν Ἰωμαίων. Ἡ ὀρθοτέρα γνώμη φαίνεται ὅτι εἶνε ἢ τῶν φρονούντων ὅτι ἡ βίβα, ἐξ ἧς παράγονται αἱ λέξεις coton, cotton, algodón καὶ katun εἶνε ἢ σανσκριτικὴ kouta, ἢ βεβαίως σημαίνουσα τὴν βάμβακα, ἐξ ἧς καὶ ἡ ἀραβικὴ ol koutoun, κατὰ πάντα δὲ πιθανότητα καὶ ἡ ἑλληνικὴ χιτῶν.

(*****) Ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ὀνομασία τοῦ γένους τοῦ βάμβακος gossypium.

(*****) Καὶ ὁ Κτησίδης λέγει, ὅτι οἱ κυνοκέφαλοι κατήρχοντο ἀπὸ τῶν ὀρέων αὐτῶν καὶ ἀντήλλασσον μετὰ τῶν Ἰνδῶν τὰ προϊόντα αὐτῶν ἀντὶ «ἄρτων, ἀφρίτων καὶ ξυλίνων ἱματίων» ἐννοεῖ βεβαίως ἱματίων βαμβυκακῶν (ἐκ τῶν τοῦ Κτησίτου τοῦ Κνιδίου σωζομένων Ἰνδικῶν Ecloga in Photii. lib 72).

δὲ κόρυα ἐπιμήκη ὡς τὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ, ἀλλὰ μεγαλύτερα, καὶ τὸ ποῶδες τῆς Ἰνδικῆς.

Εἶνε ἀγνωστον ἐὰν πρὸ τῆς εἰς τὴν Ἰνδικὴν ἐκστρατείας τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰσῆγοντο βαμβάκερὰ ὑφάσματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀπὸ ταύτης ὅμως διάφορα προϊόντα καὶ βιομηχανήματα τῆς χώρας ἐκείνης, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὰ βαμβάκερὰ ὑφάσματα, τὰ ὅποια, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νεάρχου (1), οἱ Μακεδόνες μετεχειρίζοντο εἰς τὴν Ἰνδικὴν, ἐγένοντο γνωστὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ εἰσῆγοντο εἰς τὴν χώραν αὐτῶν διὰ τῆς Αἰγύπτου. Περὶ τούτων ὅμως δὲν βεβαιούμεθα ἢ εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέρην. Ἐπειδὴ πρῶτον σύγγραμμα εἰς ὃ ἀναφέρεται ἐμπόριον βαμβάκερῶν ὑφασμάτων εἶνε ὁ «περίπλους τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης» (σύγγραμμα ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἀρριανὸν ἀκμάσκειν κατὰ τὴν α' ἢ τὴν β' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ.), τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει, ὅτι μετὰ τὸν διφόρων προϊόντων καὶ βιομηχανημάτων, τὰ ὅποια οἱ ἔμποροι μετέφερον ἐκ τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὴν Ἀδουλαί, ἐμπορικὸν σταθμὸν ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Αἴγυπτον, εἶνε καὶ τὰ Ἰνδικὰ ὀθῶνια διαφόρων ποιότητων (2), τὰ ὅποια ἰδίως ἐξήγοντο ἐκ τῆς Βαρυγάζης (τῆς πρὸς νότον τῆς Βομβάης κειμένης νῦν δὲ Baroche (3) καλουμένης, τῆς καὶ σήμερον ὡς τὸ πάλαι ἐχούσης σπουδαίαν βαμβάκοαγοράν), ἧς ἡ πῆριξ χώρα ἦτο καὶ εἶνε «πολύφορος καρπᾶσου» καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς αἰνδικῶν ὀθο-

(1) Στράβων βιβλ. XV. κεφαλ. Α'. παρ. 20).

(2) Κάρπατος=λεπτὴ μουσελίνα· Μολόχινα=χονδρὰ βαμβάκερὰ ὑφάσματα. Μονυχί=πλατεῖα καὶ ἐλακτὴ μουσελίνα. Νυδαΐον=κατωτέρη ποιότητος βαμβάκερὸν ὑφάσμα. Dr. Vincent's Periplus, Arpentix vol II. p. p. 18, 58, 75, 76.

(3) Ὁ Forbes περιγράφει τὴν τῆς Baroche βιομηχανίαν τοῦ βάμβακος, ὡς εὐρισκομένην νῦν εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἀνοηρὰν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦτο καὶ ἐπὶ Ἀρριανοῦ. «Τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος, λέγει, εἰς τὴν Baroche εἶνε σπουδαῖον, ἡ δὲ ἐκ τοῦ πολυτίμου τούτου φυτοῦ κατασκευὴ τὴν ἰδίαν τῶν λεπτῶν μουσελινῶν, ὅσον καὶ τῶν χυδαίων ἰστίων ἐπάσχει εἰς τὴν μητρόπολιν καὶ τὰ πῆριξ χωρὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν». Forbes's Oriental memoirs. Τόμ. Β'. σελ. 222).

νίων·» εἰς τὴν Βαρυγάζην καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀδουλαί καὶ Ἀλεξάνδρειαν μετεφέροντο ἐκ τῶν ἐμπορικῶν σταθμῶν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γάγγου καὶ αἱ γνωστὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι «σινδόνες αἱ διαφορώταται αἱ γαγγικαὶ λεγόμεναι» (αἱ μουσελίνας τῆς σήμερον).

Ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς βεβαιώσεως ὅτι πολλοὶ τῶν ἐπιδέσμων τῶν αἰγυπτιακῶν μομιῶν εἶνε βαμβάκεροὶ (Alcan, Filature du coton)· ἐκ τῆς πρὸ ταύτης εὐρέσεως σπερμάτων καὶ καλύκων βάμβακος (1) καὶ τῶν εἰρημένων χωρίων τοῦ Θεοφράστου, τοῦ Πλινίου καὶ τοῦ Ἀρριανοῦ ὡς καὶ ἐκ τινος χωρίου τοῦ Στράβωνος (βιβλίον XV), εἰς ὃ ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ὁ βάμβαξ ἐκκαλλιεργεῖτο καὶ κατειργάζετο εἰς τὴν Σουσίδα καθίσταται ἀναμφισβήτητον, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν τοῦλάχιστον ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἦσαν ἐν χρήσει ἐν Ἀραβίᾳ, Αἰγύπτῳ καὶ Περσίᾳ, καὶ ὅτι σπουδαῖον βαμβάκερῶν ὑφασμάτων ἐμπόριον διεξήγετο μετὰ τὴν Ἰνδικὴν καὶ Αἰγύπτου, ἧτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτο χώρα Ἑλληνικὴ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διοικουμένη· πιθανώτατον ἄρα, ὅτι τὰ ὑφάσματα ταῦτα εἰσῆγοντο ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν. Τινὲς δισχυρίζονται, ὅτι, ἂν τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα εἰσῆγοντο εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, θ' ἀνεφέρετο εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δασμολόγιον (τὸ συμπεριλαμβανόμενον εἰς τὸ de Publicanis et Vectigalibus), ἐν ᾧ καὶ τόσα ἄλλα ἐμπορεύματα μνημονεύονται, ἀλλ' ἔρχετο γὰρ ἀπίθανον εἶνε τὰ βαμβάκερὰ ὑφάσματα νὰ ἐφορολογοῦντο ὡς λιγὰ ἢ μετὰ τὸ ἀφοῦ μάλιστα ἐπὶ πολὺ συνεχέοντο μὲ ταῦτα;

Ἐπὶ Μωάμεθ ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἦτο ἐξηλωμένη καθ' ἅπασαν τὴν Ἀραβίαν καὶ τὰς πῆριξ αὐτῆς χώρας, ἡ χρῆσις δὲ τῶν βαμβάκερῶν ὑφασμάτων κοινοτάτη. Ὁ Crichton (2) ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ὀμάρ ὁ δι-

(1) Chambre de Commerce du Havre' Coton. Par Félix Faure, Exposition Universelle de 1878.

(2) History of Arabia τόμος Α'. σελ. 397 καὶ 403.

αδεχθεις τὸν Μωάμεθ «ἐδίδασκειν ἐνδεδυμένος διὰ βαμβακεροῦ ῥάκους ἐσχισμένου εἰς δώδεκα μέρη,» ὁ δὲ Ἄλῆς, ὁ διαδεχθεις τοῦτον, κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀνέλαβε τὰ χρέη τοῦ Καλίου, «ἐπορεύθη εἰς τὸ τέμενος ἐνδεδυμένος δι' ἐλαφροῦ βαμβακεροῦ ἐπενδύτου.»

Κατὰ τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα ὁ βάμβαξ βεβαίως ἦτο γνωστός καθ' ἅπασαν τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν, διότι ἀπὸ τῆς ἕκτης ἑκατονταετηρίδος ἀναφέρεται πολλάκις ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ (1). Ἐκτοτε καθιερώθη παρ' Ἑλλησιν ἡ λέξις βάμβαξ (Σουίδα λεξικόν) σημαίνουσα τὸ τε φυτὸν καὶ τὸ ἔριον, τὰ ὅποια πᾶσι οἱ συγγραφεῖς ἄλλως ἐκάλου (ἐριόξυλον, ξύλον, κάρπασος, γοσσύπιον, βόμβυξ, βάμβαξ). Ἡ λέξις αὕτη κατὰ τὸν Jates (2) ἀναμφιδόλως παρήχθη ἐκ τῆς συγχύσεως δύο πρωτοφανῶν ὕλων (τοῦ βάμβακος καὶ τοῦ βόμβυκος ἢ μετὰξῆς), εἰσαχθεισῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἣτοι τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Τοῦτο ὑποστηρίζεται καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου (Θησαυρὸς, λέξις βάμβαξ) ἀναφερομένων. Κατ' αὐτὸν ἐπὶ Πιλινίου ἔτι διεκρίνετο τὸ Σηρικόν (ἢ μέταξα) ἀπὸ τοῦ βαμβακίνοῦ, ἦτο δὲ τοῦτο καὶ τότε ὡσπερ καὶ σήμερον πολὺ εὐωνότερον ἐκείνου· ὠνόμαζον δὲ, λέγει, τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα βομβυκινὰ διότι ἐκ τοῦ Κῆρου βόμβυκος κατασκευάζοντο, ὥστε ὁ βόμβυξ ἢ βάμβαξ φαίνεται, ὅτι ἐνωρίτατα ἐκαλλιεργήθη ἐν Κῷ εἰσαχθεὶς πιθανῶς ἐξ Αἰγύπτου.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ βάμβακος, ἀργότερα δὲ καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ, εἰσήχθη ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν νότιον Ἰταλίαν πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατακτῆσεως τῆς Αἰγύπτου, οὐχὶ δὲ, ὡς ὁ Μαδινιέ λέγει (3), διὰ μέσου τῆς Ἰσπανίας,

(1) Justinian's digest of the laws 552 M. X.

(2) Texterium antiquorum κεφ. Δ'. σελ. 354.

(3) Encyclopédie pratique de l'agriculture, Moll et Gayot, tom. V. σελ. 895.

εἰς ἣν κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μετέφερον καὶ ἐκαλλιέργησαν τὸ φυτὸν οἱ Ἀράβες. Ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο πρᾶσι, νομίζω, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν λέξεων, αἵτινες εἰς ἕκατερον τῶν δύο νοτίων ἄκρων τῆς Εὐρώπης ἐπεκράτησαν, διότι ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ νοτίῳ Ἰταλίᾳ ἐπεκράτησεν ἡ λέξις βάμβαξ (bombagio, bambagio, bombagia) ἐν δὲ τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, ἡ ἀραβικὴ (Al-Koutioun), εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐμπόρων ἢ ἐκ τῆς Ἰσπανίας. Ἡ Ἰταλία ἐπηρεασθεῖσα καὶ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐκ τῆς Δύσεως διετήρησεν ἀμφοτέρως τὰς ὀνομασίας τοῦ φυτοῦ (cotone, bombagio, bambagio ἢ bambagia). Ἄλλως ἐκ περισωθέντων ἐγγράφων τοῦ 1050, ἣτοι ἐποχῆς ἀρχαιοτέρας τῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατοχῆς τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, μακρόνομον ὅτι κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Βάρι (ἐν Biseglia), οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἁγίου Ἀδουένου ἐμίσθωνον τὰς γαίας τῆς ἐκκλησίας ταύτης εἰς βυμβακοκαλλιέργητας, ἀναφέρεται δ' ἐν τοῖς ἐγγράφοις τούτοις ὁ βάμβαξ διὰ τοῦ λατινικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος gossypium καὶ οὐχὶ διὰ τῶν κατόπιν εἰσαχθέντων cotone ἢ bombagio (Memoria sul coltivamento e su l'industria della bambagia. Per Nic. Onorati, Napoli 1810 σελ. 12).

Περὶ τῆς ἀκμῆς τῆς καλλιέργειας καὶ τῆς βιομηχανίας τοῦ βάμβακος ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἔχομεν τὰς λεπτομερεῖς πληροφορίες τοῦ Μποζοῦρ, ὅστις περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος διατελέσας πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Θεσσαλονίκῃ, συνέλεγε καὶ ἀπέστειλε τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ μετὰξὺ ἄλλων καὶ πολλὰ ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν πλείστων ἑλληνικῶν χωρῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος λέγει, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ πεδιάς τῶν Σερρῶν, εἰς ἣν ἐκαλλιεργεῖτο ἀποκλειστικῶς ὁ βάμβαξ παρήγε κατ' ἔτος καὶ κατὰ μέσον ὄρον 7,000,000 ὀκάδας ἐκκοκκισμένου βάμβακος, ἐξ οὗ τὰ μὲν 5 ἑκατομμύρια ἀπεστέλλοντο εἰς τὴν Εὐρώπην (3 ἑκατομμύρια εἰς Γερμανίαν, 1,200,000 εἰς Γαλλίαν, 400,000 εἰς Βενετίαν καὶ 150,000 εἰς Λιβερπούλην)

ἐκ τῶν ὑπολειπομένων δύο ἑκατομμυρίων τὸ ἓν κατηναλί-
σκετο ἀκατέργαστον ἐν Τουρκίᾳ διὰ διαφόρους ἀνάγκας, τὸ δὲ
ἕτερον, μεθ' ἑνὸς ἀκόμη ἑκατομμυρίου ὀκλάδων παραγομένου
εἰς ἄλλα διαμερίσματα τῆς Μακεδονίας κατεργάζετο εἰς τὴν
Θεσσαλίαν πρὸς κατασκευὴν νημάτων καὶ ὑφασμάτων διαφό-
ρων εἰδῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων ἀπεστέλλοντο εἰς τὴν Γερμα-
νίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Πολωνίαν καὶ εἰς τὴν Ῥωσίαν.
Ἐκ τῶν ἐξαγομένων νημάτων σπουδαίων θέσιν κατεῖχον ἰδίως
τὰ ἐρυθροβαφῆ τῆς Θεσσαλίας. Τὴν κατασκευὴν τούτων ἐν
Ἄμπελακίσι, καὶ τὴν διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀνάπτυξιν τῆς
βιομηχανίας τῆς κωμοπόλεως ταύτης περιγράφει ὁ Μποζοῦρ
λεπτομερῶς καὶ λίαν ζωηρῶς. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ συγ-
γραφέως τούτου Ἕλληνας βαφεῖς ἐγκαταστάντες ἐν Μονπελλιὲ
ἐδίδαξαν τοὺς Γάλλους τὴν τέχνην τῆς βαφῆς ἐρυθρῶν
νημάτων (1).

Περὶ τῆς εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπὸ Ἑλλήνων μεταδόσεως τῆς
τέχνης τῆς βαφῆς ἐρυθρῶν νημάτων ὁ Βαρθόλδου λέγει, ὅτι
ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του βαφεῖα κατὰ τὸ ἑλληνικὸν σύστημα ὑ-
πῆρχον ἐν Βεάρν, ἐν Ρουέν, ἐν Μαυέννη, κ.τ.λ. Οὐχ ἦττον
δὲν εἶχον εἰσέτι κατορθώσει ν' ἀπομιμηθῶσι τὴν λαμπρότητα
καὶ τὴν δύναμιν τοῦ χρώματος τῶν τῆς ἀνατολῆς νημάτων.
(Voyage en Grèce fait dans les années 1803 et 1804 par N.
L. S. Bartholdy, Paris 187).

Κατὰ τὸν Πουκεβίλ τῷ 1810 ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θεσσαλίας
ἡ βιομηχανία τῶν ἀλαττάδων (πανίων δαμοτῶν) καὶ φλοκω-
τῶν (μπόλιες) ἔφερον εἰς τὴν χώραν 1 1/2 ἑκατομμύρια γρο-
σίων (2). Κατὰ δὲ τὴν 17ην καὶ 18ην ἑκατονταετηρίδα ἡ
Ἄγυιὰ διεξῆγε σπουδαῖον ἐμπόριον μετὰ τῆς Γερμανίας, εἰς
τὴν ἀπέστειλε τὰ βαμβάκερὰ ὑφάσματα καὶ νήματα αὐτῆς.
Ἄλλὰ «τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα τοῦ ἐμπορίου τούτου τῶν

(1) Tableau du commerce de la Grèce formé d'après une année
moyenne, depuis 1787 jusqu'en 1797. Par Félix-Beaujour, Paris 1880.
Τομ. α'. σελ. 54—76 καὶ 261—285.

(2) Pouqueville, τόμ. Γ'. Βιβλ. 9ον κρη. 6ον.

Ἄγυιωτῶν ἔρριψαν πάντας αὐτοὺς εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν
βιομηχανίαν. Ὅθεν δὲν ἤργησαν νὰ περιρρονήσωσι καὶ νὰ
πικραλέησωσι τὴν γεωργίαν. Ἐμποροῦντες δὲ ἤρχισαν νὰ
κτιζῶσι μεγαλοπρεπῆ μέγαρα. Ἦν δὲ βῆμα ὑπελείπετο με-
ταξὺ τῶν μεγάρων καὶ τῆς πολυτελείας. Τὸ βῆμα δὲ τοῦτο
ἐποίησαν, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπολογίσωσι τὴν ἀστάθειαν τῆς κερ-
δοσκοπίας, τὰς κατασχέσεις, τὰς καταστρεπτικὰς δίκας καὶ
τὰς οἰκογενειακὰς διχονοίας, ἐν αἷς πικρὴν ἔβη ὁ σατράπης
τῆς Ἰπείρου (ὁ Ἀλῆ-πασσῆς), ὅστις ὑπὸ τὸ πρόσχημα νὰ
συμβιβάζῃ αὐτοὺς τοὺς ἀπεγύμνωσεν. Εἶνε εὐνόητον, ὅτι
τὰς καταστροφὰς ταύτας διεδέχθη ἡ πτώσις τῶν βιομηχα-
νικῶν καταστημάτων, ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἀπέφραζε νὰ θιζῆ
καὶ πάλιν τὸ ἄροτρον, τὴν ζωὴν τοῦ ἐμπορίου διεδέχθη ἡ
γενικὴ κατὰπτωσις καὶ ἡ πτωχεία» (1).

Αἱ πικραὶ πλὴν ὀρθόταται αὐταὶ κρίσεις τοῦ Πουκεβίλ,
αἱ πρὸ ἑνὸς περιόδου αἰῶνος ἐξενεχθεῖσαι ἔρχονται ἀφ' ἑκου-
τῶν εἰς τὴν μνήμην τοῦ σήμερον ἐπισκεπτομένου τὸν γλοε-
ρὸν ἀλλὰ κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐρειπίων καὶ πενθίμου σιγῆς βρά-
χον τῶν Ἄμπελακίων, ἐφ' οὗ, φεισθέντα ὑπὸ τοῦ χρόνου,
ὑψοῦνται εἰσέτι τέσσαρα ἢ πέντε ἀκομψα μὲν μέγαρα πλὴν
μαρτυροῦντα παρελθόντα πλοῦτη καὶ δραστηριότητα, ἧτις
ἀπηθανάτισε τὸ κέντρον τοῦτο τῆς ποτὲ ἀκμασάσης Θεσ-
σαλικῆς καλλιέργειας καὶ βιομηχανίας τοῦ βάμβακος.

Ἐν τῇ Σινικῇ μέχρι τοῦ 200 π. Χ. φαίνεται ὅτι ὁ βάμ-
βαξ ἦτο ἀγνώστος, οὐδαμοῦ ἀναφερόμενος. Ἀπὸ τῆς ἐπο-
χῆς ὅμως ταύτης μέχρι τῆς 6ης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. τὰ
βαμβάκερὰ ὑφάσματα μνημονεύονται μὲν, ἀλλ' ὡς σπάνια,
δι' ὃ ἀναφέρεται ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Οὐ-ιί κατὰ τὴν εἰς τὸν
ὀρόνον ἀνοδὸν αὐτοῦ (502 μ. Χ.) ἔφερον ἱμάτιον βαμβάκερον.
Κατὰ τὴν 7ην ἑκατονταετηρίδα ὁ βάμβαξ ἀναφέρεται ὡς φυ-
τὸν τοῦ καλλωπισμοῦ, οὐτινος τὰ ἀνθὲ ἐξεθειάζοντο ὑπὸ
τῶν Σινῶν ποιητῶν διὰ τὸ κάλλος αὐτῶν (2). Κατὰ τὴν

(1) Pouqueville, Voyage de la Grèce, τόμ. Γ', σελ. 362.

(2) Encyclopaedia Britannica, Cotton.

θην εκατονταετηρίδα, κατὰ τὴν μαρτυρίαν δύο Ἀράβων περιηγητῶν, ἐν Σινικῇ ἐγίνετο εἰσέτι γενικὴ χρῆσις μεταξωτῶν ὑφασμάτων (1). Μόνον ἀπὸ τῆς 11ης εκατονταετηρίδος φρίνεται ἀρξάμενη ἢ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τούτου πρὸς παραγωγὴν βάμβακος, ἣτις ἔλαβε σπουδαίαν ὄθησιν ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τῶν Μογγόλων (2). Ὁ Ἑνετὸς περιηγητὴς Marco Polo, ὁ ἐπισκεφθεὶς τὴν χώραν ταύτην περὶ τὰ τέλη τῆς 13ης εκατονταετηρίδος ἀναφέρει, ὅτι ἐν Kue-lin-fu κατασκευάζοντο βαμβακερὰ ὑφάσματα, τὰ ὅποια καταναλίσκοντο καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν Manji. Κατὰ τὴν 17ην εκατονταετηρίδα ἢ καλλιέργεια καὶ ἢ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἦσαν ἐξηπλωμέναι καθ' ἅπασαν τὴν Οὐράνιον αὐτοκρατορίαν (3). Μεγάλαι δὲ ποσὰ ὑφασμάτων ἐξήγοντο διὰ τὴν Εὐρώπην μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς παρούσης εκατονταετηρίδος. Κατὰ τὸ 1824 μόνη ἢ Ἀγγλία ἐπρομηθεύθη τοιοῦτων ὑφασμάτων ὑπὲρ τὰ 20 εκαταμμύρια μέτρα. Καθ' ὅσον ὅμως ἢ βιομηχανία τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων ἀνεπτύσσετο ἐν Εὐρώπῃ, ἢ ἐκ τῆς Σινικῆς ἐξαγωγὴ τοιοῦτων ἤλαττοῦτο μέχρις ὅτου κατέστη ὅλως ἀσήμαντος (4). Οὐχ ἦττον ὁ βάμβαξ τῆς χώρας ταύτης καὶ ἰδίως τὸ εἶδος *raichin* ὑποστηρίζονται εἰς τὰς κυριωτέρας βαμβακοαγορὰς καὶ ἰδίως εἰς τὰς τῆς Γαλλίας, ἢ δὲ ἐπιτόπιος κατανάλωσις τῶν ἐκ τῆς κλωστικῆς ταύτης ὕλης ὑφασμάτων εἶνε γενικὴ πρὸς τοὺς ἀπόρους.

(Ἀκολουθεῖ).

(1) Les Chinois s'habillent de soye durant l'hiver et durant l'esté. Cette manière de s'habiller est commune aux princes, aux soldats et à toutes les autres personnes de moindre qualité. (Anciennes relations des Indes et de Chine, de deux voyageurs Mahométans qui y allèrent dans le IX siècle, traduites d'Arabe par l'Abbé Renaudot σελ. 16).

(2) Encyclopaedia Britannica.

(3) Collection of voyages, edited by Locke τόμ. 1 κεφάλ. 14.

(4) J. A. Mm, cotton trade of Great Britain, σελ. 5.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΠΟΘΗΡΑΝΣΕΩΣ ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΡΡΙΟΥ

ὑπὸ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΤΡΙΠΟΥ

Ἡ μέθοδος καὶ τὸ μέσον ὕπερ ἐπενόησα πρὸς ἀσφαλῆ καὶ διὰ τοῦ ἡλίου ἀποξηράνσιν τοῦ Σταφιδοκάρπου, εἰς οὐδὲν ἐπιστημονικὸν μηχάνημα στηρίζεται, καθόσον τὰ πολυετῆ καὶ πολλαπλᾶ πειράματά μου μοι κατέδειξαν, ὅτι οὐδέποτε θέλει καταστραφῆ σταφιδόκαρπος καὶ πολλάκις ἐν ἤθελε βραχῆ ἐν τοῖς ἀλωνίοις, ὁπόταν τὸ ἔδαφος αὐτῶν, μόλις παρερχομένης τῆς βροχῆς, ἀποξηραίνεται, καὶ δὲν διατηρῆται ἢ συνήθως ἐκ τῆς βροχῆς παρερχομένη ἐξακολουθητικῆ ὑγρασία, ἣτις εἰς τὰ ἐν χρήσει ἀλώνια ἐπιφέρει τὴν σήψιν καὶ ἐπὶ τέλους τὴν ὁλοσχερῆ καταστροφὴν τοῦ λεπτοῦ τούτου προϊόντος.

Κατὰ τὰ ὑπέμοῦ ἐπὶ τῆ βάσει ταύτη γενόμενα πειράματα, οὐχὶ μόνον ἀπεξηράνθη ὁ σταφιδόκαρπος, ἐνῶ ἐβράχη δις καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς δοκιμασίαν δεκάκις παρ' ἐμοῦ, μέχρις ἐντελοῦς ἀποξηράνσεως, ἀλλὰ καὶ συνελέγη τοσεῦτον ἀβλαβῆς ὥστε δὲν διακρίνεται σχεδὸν ἐκ τοῦ ἐντελοῦς ἀβρόχου.

Λαμβάνων ὡς βάσιν ἕκαστος ἰδιοκτήτης, ὅτι ὁ σταφιδόκαρπος δὲν καταστρέφεται ἐκ τῆς ἄνωθεν καταπιπτούσης βροχῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ὑγρασίας τοῦ ἐδάφους τῶν ἐν χρήσει ἀλωνίων, ἃς μεταποιήσῃ ταῦτα ὡς βούλεται, ἀρκεῖ μόνον νὰ καταστήσῃ τὸ ἔδαφος αὐτῶν ἀνεπηρέαστον ἐκ τῆς βροχῆς, καθόσον εἰς τοῦτο καὶ μόνον στηρίζεται ἢ ἀνακάλυψίς μου.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἀφθόνων μέσων ἅτινα δύναται ἕκαστος νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦμένου, προσθέτω καὶ γὰρ τὰ ἐξῆς, ὧν ἐποιοσάμην χρῆσιν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πειραμάτων μου, ἦτοι

1) Τοὺς κεράμους, ἀλλ' ἐπίτηδες κατασκευασμένους.

2) Τὸ πλεκτὸν λεπτὸν σύρμα ἐπὶ τελάρου καρφωμένον.

3) Τὸ πρακτικώτερον πάντων ὀλιγοδαπανώτερον καὶ πρὸς πάντα εὐπρόσιτον καὶ εὐμεταχειρίστον, τυυτέστι τὰς καλαμιωτάς, ἐκ ξηρῶν ὕμωσ καλάμων κατασκευασμένας, τῶν δὲ καλαμιῶν ὄντων προσηρμοσμένων καὶ καρφωμένων ἐπὶ στερεοῦ τελάρου ἐν εἴδει ἐσχάρας, ὡς τὸ ὑποβληθῆσόμενον δείγμα, ἐφ' ὧν ἡ ἀποξηρανσις γινήσεται κανονικωτάτη καὶ ὕλως ἀκίνδυνος, ἐν περιπτώσει βροχῆς, ἐκ τῆς σήψεως.

Ἀπὸ δύο περίπου μηνῶν ὑπεβαλὼν τὴν ἀνωτέρω ἀνακάλυψίν μου πρὸς τὸν μακαρία τῆ λήξει καθηγητὴν τῆς Χημείας Ε. Λάνδερερ, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιστημονικὴν συμβουλήν, ὅτι δηλαδή·

Ἐὰν ἐπιστερωθῇ ἡ ἐπιφάνεια τῶν καλαμιωτῶν διὰ λεπτοῦ στρώματος Ουλασσίας ἄμμου ψιλῆς, θέλει καταστῆ τεχνικὸν ἔδαφος, ὑπερ ὡς ἐκ τῆς ἀπορροφητικῆς ιδιότητός του καὶ τῆς πολλαπλασιαζομένης ἐξ αὐτοῦ φυσικῆς θερμότητος σπουδαίως θέλει ἐπισπεύδει τὴν ἀποξηρανσιν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου οὐδὲ ὡς ὁ ἐμποδίζηται ἡ διὰ τῆς ἄμμου διέλευσις τῆς βροχῆς.

Περὶ δὲ τῆς ιδιότητος τῆς ἄμμου ζητήσας ἰδιαιτέρως καὶ παρὰ τοῦ ἀξιολόγου καθηγητοῦ τῆς Χημείας κ. Χρηστομάνου πληροφορίας, παρετήρησα ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξει, ὅτι καὶ ὅλα συμφώνει μετ' τὴν ἀνωτέρω γνώμην.

Τὸ πείραμα τοῦτο, ὑπερ συνιστῶ πρὸς πάντα τοὺς ἰδιοκτῆτας θέλω ἐπαναλάβει κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ δημοσιεύσει συνεπῶς τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ.

Ἀθῆναι, τῆ 12 Ἰουλίου 1885.

Ἐθεωρήθη

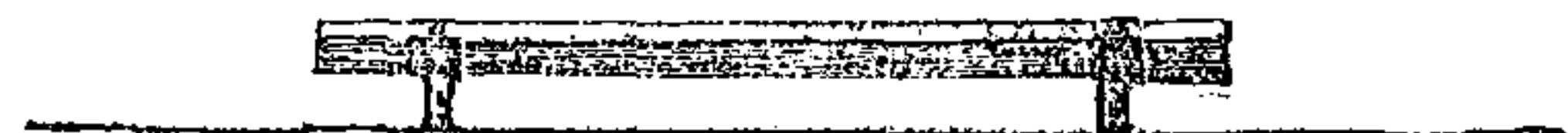
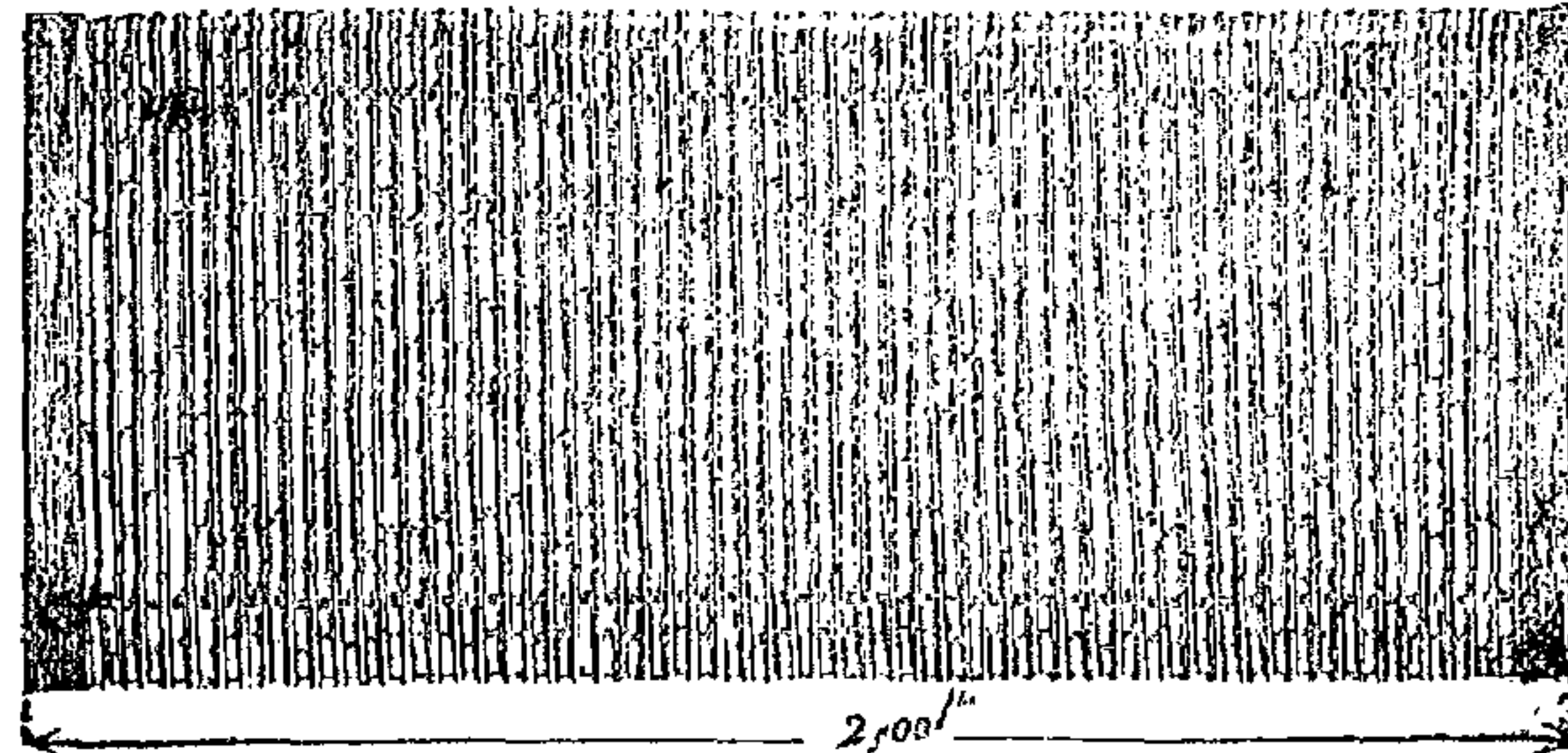
Ἀθῆναι, τῆ 18 Φεβρουαρίου 1886.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ἰπουργός
Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ἰπουργεῖον ἐκθέσεώς μου, ἐφ' ἧς ἔτυχον τοῦ κατὰ νόμον διπλώματος ὑποβάλλω καὶ τὰς ἀκολουθούσας λεπτομερεστεράς ἐξηγήσεις.

Οἱ κ. κ. Σταφιδοκτῆμονες δεόν νὰ ἔχωσιν ὀψὲς τὰς ἐξῆς

δύο θεμελιωδεστεράς ἀρχάς: πρῶτον ὁ σταφιδόκαρπος δὲν πρέπει νὰ ἐκκόπηται πρὸ τῆς ἐντελοῦς ὠριμάνσεως καὶ δεύ-

τερον, ὀφείλουσι νὰ ἀποφεύγωσι τὸ βεβιασμένον ἐκτρίψιμον αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀλωνίσις, ἐξ οὗ προέρχεται τὸ λεγόμενον στραπατσάρισμα.

Τῷ ὄντι ἐὰν οἱ ἰδιοκτῆται σταφιδαμπέλων ἤθελον πεισθῆ διὰ τῶν πειραμάτων ἔπερ πρτείνω, ὅτι καὶ δεκάκις δὲν ἤθελε βραχῆ ὁ ἐπὶ τῶν καλαμιωτῶν ἠπλωμένος σταφιδόκαρπος δὲν ἤθελεν ὑποστῆ τὴν ἐλαχίστην βλάβην, φρονῶ ὅτι οὐδέποτε ἤθελεν ἐπισπεύσει τὸν ἀκαιρον τρυγητὴν (ὡς πράττουσι μέχρι τοῦδε) ὄντες ὑπερβέβαιοι, ὅτι τρυγοῦντες ἀκαίρως, καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιὸν ζημιοῦνται σπουδαίως, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας διὰ τῆς ἐντελοῦς ὠριμάνσεως ἤθελον κατ' ἀμφοτέρω ταῦτα κερδίζει.

Ἐνὶ λόγῳ ἡ πρόληψις τῶν δύο ἀνωτέρω σπουδαίων κινδύνων θέλει ἀναμφισβότως καταστήσει τὸ προϊόν ἐντελῶς μέλαν

και πλήρες μέλιτος, ἄτινά εἰσι πλεονεκτήματα λίαν ἐπιζήτητα εἰς τὴν ἐμπορίαν τοῦ εἴδους τούτου.

Οἱ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἀποξηραίνοντες τὸν σταφιδόκαρπὸν τῶν θέλουσι ἔχει και τινὰς οἰκονομίας ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀναποφεύκτων ἐξόδων, ἦτοι τὰ τῆς προπαρασκευῆς τῶν ἀλωνίων και τὰ διὰ τὸ βούλιθον και βουλίθισμα αὐτῶν ἐξόδα, πρὸς δὲ και τὰ τῶν ἀπλωτάδων, καθόσον τὸ ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἀπλωμα και τρίψιμον δύναται νὰ ἐνεργῆται παρὰ γυναικῶν, αἵτινες μετὰ τὸ ἐπ' ἐκάστης καλαμωτῆς τρίψιμον θέλουσι μεταφέρει διὰ τῆς ἰδίας καλαμωτῆς τὸν ἐπ' αὐτῆς καλῶς τετριμμένον και ἐκκαθαρισμένον σταφιδόκαρπον, ὃν ἐπισωρεύουτιν εἰς ὠρισμένον λίαν καθαρὸν μέρος, ὅπου ἐκκαθαίρουσι τὴν ῥῆγα, κατὰ τὸ σῦνηθες, και τὴν ἀπλώνουσι ἐκ δευτέρου.

Ἡ τοιαύτη ἀποξήρανσις θέλει χορηγεῖ σταφιδόκαρπον τοσοῦτον καθαρὸν και ἄμικτον παντὸς ἀλλογενοῦς στοιχείου ἢ ἐλαττώματα, ὥστε οὐδόπως θὰ διακρίνηται τοῦ ἐπιμελῶς μηχανισμένου πράγματος, τὰ δὲ πλεονεκτήματα τούτου εἰσὶν ἐπιζήτητα εἰς τὸ ἐμπόριον και κατὰ πάντα προτιμητέα.

Περιττὸν νομίζω ν' ἀναπτύξω ἐνταῦθα τὸ εὐκολὸν πρὸς πάντα ἰδιοκτῆτην τῆς ταχείας φυτεύσεως και ἀναπτύξεως κατὰ τὰς ἄκρας τοῦ κτήματος, τοῦ ἀναγκαιοῦντος αὐτῷ καλαμῶνος, καθόσον πάντες γινώσκουσι τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας τοῦ εἴδους τούτου.

Ποιήσας κατὰ τὴν συμβουλήν τοῦ μακαρίτου Λάνδερερ και τινὰ πειράματα ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἐβεβαίωθην, ὅτι ὁ σταφιδόκαρπος ἀποξηραίνεται μὲν κάλλιστα και ταχύτερον ἐπ' αὐτῆς και χρῶμα ὠραῖον λαμβάνει· τὸ δυσάρεστον ὅμως εἶναι, ὅτι αὕτη ἐπικολλᾶται εἰς τὰς σταφυλάς και ἀδύνατος ἀποβαίνει πλέον ἢ ἀποτίναξις αὐτῆς.

Διὰ τὸ εὐμεταχειρίστον τῆς μετὰ τοῦ σταφιδοκάρπου μεταφορᾶς και μετακινήσεως τῶν καλαμωτῶν, θεωρῶ ἐπ' ἀνάγκης ἵνα αὐταὶ κατασκευάζωνται δύο μέτρων μήκους και ἐνὸς και 20 πλάτους· τὰ δὲ κλάμια ἵνα καρφώνονται ἐγκαρσίως ἐπὶ

δύο σανιδωμάτων ὕψους 5 — 6 ὑφεκαστομέτρων ὕψος ἐν καιρῷ βροχῆς διέρχεται αὕτη κάτωθεν χωρὶς νὰ λιμνάζῃ τὸ ὑπεριον ὕδωρ και προξενῆ ζημίαν, ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων τῆς ἐπιφανείας τῶν δύο τούτων σανιδωμάτων δέον νὰ καρφωθῇ ἀνά ἐν σανίδιον 3 ἑκατοστῶν πλάτους ὕψος συνδέση και στερεοποιήσῃ τὴν καλαμωτῆν, ὡς καλῶς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑποδείγματι ὅπερ παραθέτομεν ἐν τῇ παρούσῃ.

Ἐπὶ τῶν σανιδωμάτων τούτων ἄρχεται ἡ τοποθέτησις τῶν καλαμίων και ἡ κάρφωσις αὐτῶν διὰ ψιλῆς καρφοβελόνης ἐνθεν και ἐνθεν ἐπὶ τῶν δύο πλαγίων στηριγμάτων προσηρμοζομένου καλῶς τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἵνα μὴ ὁ καρπὸς καταπίπτῃ.

Τοιοῦτοτρόπως δὲ κατασκευάζων ἕκαστος ἰδιοκτῆτης τὰς ἀναγκαίας διὰ τὸν σταφιδόκαρπὸν του καλαμιάς, τὰς τοποθετεῖ ἐπὶ κατωφεροῦ ἐδάφους ὅπως ἀποστραγγίζωσι τὰ τῆς βροχῆς ὕδατα.

Αἱ καλαμωταὶ δέον νὰ τοποθετῶνται ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης ὕψος, κωλυομένου τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου, ἀναπτύσσεται και κάτωθεν αὐτῶν ἡ δέουσα θερμότης διὰ τὴν ταχύτεραν ἀποξήρανσιν.

Ἐν τούτοις παρὰ τὴν ὑπόληψιν και ἐμπιστοσύνην ἣν ἔχω εἰς τὰς καλαμωτάς, ἔχω δι' ἐλπίδος ὅτι πολλοὶ τῶν κυρίων σταφιδοκτητῶν δὲν θέλουσι παύσει καταγινόμενοι εἰς ἀνακάλυψιν τελειότερου και ἔλως ἀνεπηρέαστου ἐκ τῆς βροχῆς μέσου πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἐν χρήσει ἀλωνίων, διότι ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη ἡ ἀνακάλυψίς μου εἰς τοῦτο και μόνον στηρίζεται.

Ποιῶ γνωστὸν πρὸς τούτοις, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀνησυχῶσιν οἱ Σταφιδοκτήμονες· ἐάν ἐκ τῆς βροχῆς μεταβληθῇ τὸ φυσικὸν τοῦ σταφιδοκάρπου χρῶμα, καθόσον ὡς μὲ ἐβεβαίωσαν τὰ πειράματά μου ἐπανέρχεται καθολοκληρίαν τὸ ἐκ τῆς βροχῆς ἀπολεσθὲν μέλαν χρῶμα ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὀπίσταν τεθῆ ἐν τῇ ἀποθήκῃ.

Παραπλήσιον τῶν καλάμων προχειρότατον πρὸς πάντας

τούς σταφιδοκτήμενας και σχεδόν ανέξοδον μέσον, θεωρώ και τούς θάμνους, κοινώς ονομαζομένους αφάνες ή ντοραβάταις, εξών κατασκευάζονται τὰ σάρωθρκ διά τε τούς άλλωνας και τὰς σταφίδαποθήκας.

Τούς θάμνους τούτους δέον νά τούς πλακόνη τις επί όλίγας ημέρας διά σανίδων άνωθεν τών όποιών νά θέτη άρκετόν βάρος πετρών ύπως λάβωσι τήν επίπεδον θέσιν των' μετά ταύτα νά τίθενται επί τών έν χρήσει άλλωνίων, είτε ως έχουσιν είτε συνδεδεμένοι ώσπερ καλαμωτή ή τζιθιέρα και επ' αυτών ν' άπλώνη ό σταφιδοκτήμενων μετά θάρρους και πεποιθήσεως τόν σταφιδόκαρπόν του, βέβαιος ών ότι καιτοι βρεχόμενος θέλει άποξηραίνεται άσφαλώς και τάχιστα, χωρίς νά προξενηθή εις αυτόν ή έλαχίστη εκ της βροχής ζημία. Μετά δε τήν έντελή άποξήρανσιν τού σταφιδοκάρπου ν' αποτινάσση αυτόν εις τι σανίδωμα ή πκνίον ύπως γίνηται τδ εκτρίψιμον και δ εκκαθαρισμό; αυτού.

Έν τέλει ποιούμαι γνωστόν ότι κατά τδ τρέχον έτος παραιτούμαι πάσης άμοιβής αφίνων έλευθέρους πάντας τούς σταφιδοκτήμενους νά ποιήσωσι χρήσιν τής μεθόδου μου ταύτης, μεγάλας δε θα όφείλω χάριτας εις εκείνους εξ αυτών οίτινες ήθελον εδραστηθή νά μοι γνωστοποιήσωσιν έγκαίρως τήν παραδοχήν τής μεθόδου ταύτης είτε προς ιδίαν χρήσιν, είτε χάριν δοκιμής, αναγγέλλοντές μοι και τὰ έπιτευχθέντα αποτελέσματα.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΤΡΙΠΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΟΤΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΣ ΟΡΑΣΕΩΣ.

Τήν ποιότητα τών υποβάλλομένων υπό εξέτασιν προϊόντων εκτιμώμεν έν πρώτοις διά τού όφθαλμού. Έκ τών αισθητηρίων ήμών όργάνων, ούτος είναι άναντιρρήτως ό συ-

νειθίζων εύκολώτερον εις τὰς συνοπτικὰς τούτας άναλύσεις και έξασκούμενος μετά πολλής ταχύτητος.

Διά τού χρόνου και τής άσκήσεως αποθίκει έν γένει δυνατόν νά άναγνωρίζη τις διά τού όφθαλμού εάν ποτόν τι, οίον δήποτε, ήνε έλαττωματικόν ή όχι. «χτυπά στυ μάτι,» λέγουσι πολλάκις οί ικανοί γεύσται και πράγματι σπανίως άπκτώνται όταν βλέπωσι βρευστόν χρώματος άμφιβόλου και δυσαρέστου.

Συμφωνούμεν ότι και επί τών ποτών δύναται νά εφαρμοσθή ό,τι είπεν ό Λαφονταίνος «Il ne faut point juger des gens sur l'apparence (1), πολλάκις όμως ή άπλή έπιθεώρησις δύναται νά διακρίνη πολλά προτερήματα ή έλαττώματα τού δοκιμαζομένου προϊόντος. Οί οίνοι πρό πάντων προδίδονται εύκόλως. Έάν ήνε νέοι τδ χρώμα των δέν είναι διαυγές, διάφοροι όργανικαί ύλαι αίωρούνται (έπικρέμανται) έν τώ βρευστώ, ήθεν αποθίκει άναγκάτως ό άφυλισμός (κολάρισμκ) και αί μεταγγίσεις. Άλλά δυνατόν ώσάύτως ή άμφίβολος θέα τού ύγρου νά όφείλεται εις δευτερευούσας ζυμώσεις, ή νά έξεδηλώθησαν διάφοροι άσθένειαι, εξών διακρίνομεν άρκετά εύκόλως τδ κόψιμον, τήν όξειδωσιν, τήν γαλάκτωσιν, τήν θόλωσιν, κ. τ. λ. Προφανώς ή θέα μόνη δέν δύναται νά όρίση τόν ιδιαίτερον χαρακτήρα εκάστου τών έλαττωμάτων τούτων, εκάστης τών νοσηρών τούτων καταστάσεων έν τούτοις έν πλείστοις περιστάσεσιν αύτη άρκεί και καθιστά περιττήν πάσαν άλλην λεπτομερεστέραν έρευναν.

Όταν γεύσται τις έχη πολλά δείγματα νά εξετάση, δύναται πολλάκις νά περιστείλη τόν αριθμόν αυτών μεταγγίζων άπλώς αύτά έν τώ ποτηρίω ή τώ κύπελλω (2). Άλλως τε τδ κύπελλον είναι μικρόν άγγεϊον θαυμασίον διά τὰς τοιούτου είδους έργασίας. Με τὰς έντομάς αυτού, τὰς έξοχὰς και

(1) Δέν πρέπει νά κρίνωμεν τούς ανθρώπους εκ του έξωτερικού.

(2) Τδ κύπελλον είναι μικρόν άργυρέον πολλάκις δε και έπίχρυσον τάσι, έν ή όί γεύεται δοκιμάζουσι τούς οίνους. Η σιληπνότης τού άγγείου διευκολύνει τήν εξέτασιν τού έν αυτό περιεχομένου ύγρου.

τῆς κοιλότητος, παρέχει ἀκριβῶς ἐκτίμησιν εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ χυνομένους οἴνους. Ἐν αὐτῷ ἀκτινοβολεῖ, ἀπαστρέπτει ποικιλοτρόπως τὸ λαμπρὸν χρῶμα τοῦ οἴνου, θλάται δὲ καὶ διαλύεται τὸ ἀμφίβολον χρῶμα. Εἰς μάτην προσπαθεῖ τις νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς χρωματοκυματισμοὺς τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, εἰς μάτην προσπαθεῖ νὰ προκαλέσῃ τὸν ὀφθαλμὸν διὰ περιστροφικῶν κινήσεων τοῦ κυπέλλου, ὁ ἐν αὐτῷ ἀσθενῆς οἴνος δὲν φέγγει, μένει ἀμαυρὸς, δὲν δύναται νὰ ἀρέσῃ.

Ὁ οἴνος διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ὄρασιν, εἴτε εἶνε βαθὺς ἐρυθρὸς (μέλας) εἴτε εἶνε ῥοδόχρους, εἴτε κίτρινος εἴτε λευκός, πρέπει νὰ ἔχῃ τελείαν διαύγειαν, καθαρότητα. Μόνον οἱ εἰσέτι πολὺ νέοι οἴνοι ἐπιτρέπεται νὰ παρουσιάζωσι χρωματικὰ ἀμφίβολα, ἀλλ' ἐμπειρογνώμονες δύνανται νὰ προείπωσιν ὅτι μὲ τὴν ἡλικίαν τὸ δεῖναι προϊόν θὰ καθαρισθῇ ἐνῶ τὸ ἄλλο θὰ διατηρήσῃ χρῶμα παραβλάπτον αὐτὸ αἰωνίως.

Δὲν σκοποῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν διαφόρων οἴνων· οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν δύνανται ν' ἀναγνωρίσωσιν εὐκόλως τὸν πυκνὸν οἴνον ἀπὸ τοῦ ἐλαφροτέρου, τὸ βαθὺ ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ πρώτου φαίνεται ζωηρότερον τοῦ δευτέρου. Ὡσαύτως ὁ παλαιὸς οἴνος διακρίνεται εὐκόλως ἀπὸ τὸν νέον, ὁ εἰς ἔχει εἰσέτι τὴν ἰδιόζουσαν ἐκείνην κυανότητα τῆς ἐπιδερμίδος, τῆς μελαίνης σταφυλῆς, ὁ ἕτερος διὰ τῆς βιοχημικῆς ἀποξειδώσεως ἀπολέσας τὸν ἰδιόζοντα τοῦτον χρωματισμὸν, ἔλαβε κίτρινωπὸν ἢ ἐρυθρωπὸν χρῶμα τὸ ὁποῖον ὁ ἐξησκημένος ὀφθαλμὸς διακρίνει εὐκόλως εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Διὰ τῆς ὄρασεως λαμβάνομεν ὡσαύτως γνῶσιν ἀκριβῆ τῆς βαρύτητος· ῥευστὸν πίπτον ἐν ἀγείῳ παράγει εἰς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα τοῦ ὀφθαλμοῦ εἰδικὴν αἰσθησιν, τὴν ὁποίαν τὸ ὀπτικὸν νεῦρον διαβιβάζει καὶ μεταποιεῖ εἰς αἰσθησιν βαρύτητος ἢ ἐλαφρότητος ἀναλόγως τῆς πυκνότητος τοῦ ὑγροῦ.

Οὕτω ὁ ἐπιδέρπιος οἴνος διακρίνεται διὰ τὴν ἡρεμον καὶ βαρεῖαν ῥυθὴν αὐτοῦ· ἐξ ἐναντίας ὁ λεγόμενος ξηρὸς, ὁ κατ'

ἐξοχὴν τῆς τραπέζης οἴνος, φαίνεται ἐξερχόμενος ταχέως ἐκ τοῦ στομίου τῆς φιάλης.

Οἱ λευκοὶ ἢ ξανθοὶ οἴνοι πρὸ πάντων ἐπιτρέπουσι μᾶλλον ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς δοκιμασίας τῆς θεωρίας ταύτης. Τοιοῦτοι ξηροὶ οἴνοι ἀναπηδῶσιν εὐκόλως ἐν τῷ ποτηρίῳ ἢ τῷ κυπέλλῳ παράγοντες μικρὰς τινὰς φουσαλίδας ἀνθρακικοῦ ὀξέος ῥηγνυομένας ταχέως ἐν τῷ ἀέρι, ἐνῶ οἱ γλυκεῖς καταβάνουσιν ἐκ τῆς φιάλης βραδέως καὶ σχηματίζουσιν ἀμέσως ἐπιφάνειαν λεῖαν (ἀνευ φουσαλίδων) ἥτις, χωρὶς καὶ νὰ τὸ ὑποπτέσῃ τις, ἐπιβάλλει ἀόριστόν τι αἰσθημα σερκαπιοειδοῦς βαρύτητος.

Οἱ κρημνῆται ἢ οἱ ἀφρώδεις οἴνοι ἔχουσιν ὡσαύτως τὸν ἰδιαιτέρον αὐτῶν χαρακτήρα, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς δὲν ἀπατάται. Ἄς προσθέσωμεν δὲ καὶ ὅτι, διὰ τινὰς οἴνους λευκοῦς, τὸ καθαρὸν χρῶμα εἶνε ἐπιζήτητον, ἐνῶ δι' ἄλλους προτιμᾶται χρῶμα ὀλίγον ἠλεκτρῶδες.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ποτὰ, τὸν μηλίτην, τὸν ζῦθον, τὰ πνευματώδη καὶ τὰ ἐπιδορπικὰ, ἡ ὄρασις εἶνε ὀλιγώτερον εἰδήμων καὶ παρέχει, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς οἴνους, λίαν ἀνεπαρεκτεῖς ὑποδείξεις. Δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν πυκνότητα τοῦ μηλίτου, τοῦ ζύθου, τοῦ οἴνοπνεύματος, τῆς ῥακῆς ἢ τοῦ ῥωμίου ἐκ τοῦ χρώματος αὐτῶν· ἀλλ' ἔσεται σχεδὸν ἀδύνατον, ἐὰν μὴ προστρέξωμεν εἰς τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν γεῦσιν, νὰ ἐκφράσωμεν οὐκ ἀνδῆποτε γνῶμην περὶ τῆς ἰδιαιτέρας ποιότητος ἢ ἀξίας τῶν προϊόντων τούτων. Τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ποτῶν τῶν ἐν γένει κεχρωματισμένων δι' οὐσιῶν διαφόρων, αἵτινες συνθέτουσιν αὐτὰ ἢ τὰς ὁποίας οἱ κατασκευασταὶ προσθέτουσιν ἐπίτηδες.

Ἄν καὶ ὡς ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων, ἀποδίδομεν πολλὴν σπουδαιότητα εἰς τὸ ὄργανον τῆς ὄρασεως ἐν τῇ ἐκτιμῆσει τῶν οἴνων, δὲν πρέπει ὅμως ὁ πράγματογνώμων νὰ περιορίζηται μόνον εἰς τοῦτο.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέγωμεν ὅτι οἴνος θέλων τὴν ὄρασιν εἶνε ἀναγκαστικῶς καλός, ἀλλὰ πρέπει νὰ προστρέχωμεν καὶ εἰς

τὴν γαῦσιν ὅπως βεβαιούμεθα περὶ τούτου. Ἐν τούτοις ἡ διαύγεια καὶ τὸ καθαρὸν χρῶμα εἰσὶν ἤδη σημεῖα προδιαθέτοντα ἡμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ· ἀντίθετα ἐξωτερικὰ φαινόμενα καταγγέλλουσιν ἐλαττώματα, ἅτινα πύλλαις ἢ ὄσφρησις καὶ ἡ γαῦσις δὲν βραδύνουσι νὰ ἐπιβεβαιώσωσιν.

(Ἐκ τοῦ «Moniteur Viticole»).

ΦΥΛΛΟΞΗΡΙΚΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ

ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΦΥΛΛΟΞΗΡΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΤΙΣΕΡΑΝ ΔΙΕΥΘΙΝΤΟΥ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

(Συνέχεια ἰσὺς Τεύχος Γ').

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκαίων προφυλάξεων, αἱ πύλλαι ἄμπελοι ἐκονιάσθησαν διὰ νὰ καταστραφῶσι τὰ χειμερινὰ ὄα. Πλὴν τούτου θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς καλλιεργητικὴν θεραπείαν διὰ διθειούχου ἄνθρακος, ὅστις θέλει διαχυθῆ ἄλλὰ τὸ ἐπιτρέψῃ ἡ θερμοκρασία τοῦ κειροῦ. Ἡ θεραπεία αὕτη ἐκτελεσθήσεται ἐπὶ μεγίστου χώρου περίξ τῶν καταστραφέντων μερῶν.

Παρεκτὸς τῶν σημείων ἐκείνων τῆς εἰσβολῆς, ἅπερ ἐνόμισα ὅτι ὄφειλον εὐθύς ἐξ ἀρχῆς νὰ ὑποδείξω εἰς τὴν ὑμετέραν προσοχὴν, πρέπει νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ φυλλοξήρα ἀνεκαλύφθη διὰ πρώτην φοράν εἰς 23 νέα διαμερίσματα.

Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ διαρκοῦς τμήματος, διοικητικαὶ θεραπείαι διετάχθησαν ἐπὶ τινῶν νεωστὶ προσβληθέντων σημείων καὶ ἐπὶ πολλοῦ ἀριθμοῦ κηλίδων ὑποβληθεισῶν μὲν εἰς θεραπείαν, ἥτις ὅμως ἦτο ἀνάγκη νὰ μὴ ἐγκαταλειφθῇ.

Αἱ διοικητικαὶ θεραπείαι τείνουσιν εἰς τὴν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐλάττωσιν. Πλὴν τῆς στιγμῆς τῆς πρώτης ἐμφανίσεως

τῆς νόσου εἰς διαμέρισμα ἔνθα ἀπαιτοῦνται θεραπείαι δαπάναις τοῦ Κράτους, ἐν ταῖς ἀπὸ τινος χρόνου προσβεβλημένοι νομοὶς ἡ ἄμυνα ὀργανίζεται διαφόρως κατὰ τὴν εἰδικὴν τάσιν ἐκάστης χώρας καὶ τὰς ὑποδείξεις τῶν νομαρχιακῶν ἐπιτετραμμένων χάρις εἰς τὰς ἐπιχορηγήσεις τῶν νομῶν διπλασιαζομένης ὑπὸ τοῦ Κράτους, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τῆς 2 αὐγούστου 1879, οἱ ἀμπελοουργοὶ λαμβάνουσιν, εἰς τινὰς χώρας, τὸν διθειούχον ἄνθρακα καὶ ἐφαρμόζουσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἐντομοκτόνον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν διοικητικῶν πρακτόρων.

Ἐὰν οὐδὲν ἄτοπον παρουσιάξῃ ἡ ἐλάττωσις τῆς μεσολαβῆσεως τοῦ Κράτους εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν ἀμπελῶν, καὶ ἐὰν ἦνε καλὸν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν κυβερνητικὴν ἐνέργειαν ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία, ὑποστηριζομένη καὶ ἐξοτρυνομένη ὑπὸ χρηματικῶν παροχῶν, εἶνε ὅμως λυπηρὸν ἡ διοίκησις νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἀγῶνος. Ἡ κυβέρνησις καθῆκον ἔχει νὰ ὀδηγῇ τοὺς πληθυσμοὺς, νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς τὰ πρὸς προστασίαν μέσα τιθεμένη ὑπὸ τὰς ὄψεις αὐτῶν παραδείγματα ἀποδεικτικά. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ πρόσφατος ὑπουργικὴ ἐγκύκλιος συνέστησε τὴν ἰδρύσιν ἀγῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν κατὰ τῆς φυλλοξήρας μέσων. Οἱ ἄγροὶ οὗτοι εὐρισκόμενοι ἐν κοινότησι καλῶς ἐκλελεγμέναις καὶ εὐπροσίτοις ἀποτελέσματα θὰ ἔχωσι νὰ παρέχωσιν ὠφέλιμον διδασκαλίαν ἀποδεικνύοντες ἐναργῶς εἰς τοὺς ἀμπελοουργοὺς τὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα θὰ ἀπολαύωσιν ἀκολουθοῦντες τὰ δοθέντα παραδείγματα. Οἱ ἄγροὶ οὗτοι, ἐν οἷς θὰ θεραπεύωνται ἄμπελοι ἀσθενεῖς καὶ οἵτινες θὰ ἀντικαθιστῶσι τὰς διοικητικὰς θεραπείας συχνάκις ἐφαρμοσθείσας ὑπὸ ἄρουρ πλημμελεῖς, τῶν ἐποίων αἱ τιμαὶ εἶνε λίαν ὑψηλαί, ἡ δὲ κακοβουλία τῶν ἰδιοκτητῶν ἀναγκάζει ἐνίοτε νὰ ἐγκαταλειφθῶσι πρὶν ἢ ἐπιτευχθῶσι τὰ ἀποτελέσματα, ἔσονται βεβαίως οἰκονομικώτεροι καὶ ὠφελιμώτεροι. Οἱ ἡμέτεροι πράκτορες ὠργάνωσαν ἤδη τινὰς τοιοῦτους, προτίθενται δὲ νὰ ὀργανώσωσι καὶ ἄλλους νέους· ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς τάσεις ταύτας. Τοῦντι οἱ δοκιμαστή-

ριοι οὔτοι ἀμπελώνες θεραπευόμενοι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἡμετέρων ἐπιτετραμμένων, εἰσὶν ἀντικείμενον διαρκῶς ἐπιτηρήσεως καὶ περιποιήσεως ἐπὶ ὅλον τὸν ἀναγκαιοῦντα χρόνον, θὰ παρέξωσι δὲ δι' ὀλίγων ἐξόδων — καθότι δὲν εἶνε μεγάλης ἐκτάσεως — ἀποτελέσματα πειστικὰ εἰς τοὺς ἀφθάλμους τῶν ἀπιστούντων καὶ θὰ καθυδηγήσωσι τοὺς πεισθέντας, αἰτινες θὰ συνενωθῶσιν ὅπως σχηματίσωσι συνδικάτια ἀμυντικὰ, τῶν ὁποίων ἡδυνήθητε νὰ ἐκτιμήσητε ἀπὸ τινων ἐτῶν τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα.

Βεβαίως τὰ συνδικάτια εἶνε ἤδη ἐξείρεται ἀποδεικτικοὶ ἀγροὶ, ἐν τούτοις, εἰς τινὰς περιστάσεις, ἀποτυχίαι προσερχόμεναι ἐκ τῆς κακῆς ἢ ἀτελοῦς ἐφαρμογῆς τῶν ἐντομοκτόνων, ἐκ τῆς ἐλλείψεως προσοχῆς περὶ τὴν καλλιέργειαν, ἢ τῆς ἐλλείψεως λιπάσματος ἔβλαψαν τὴν ἀμυραν. Ὅπως ἐξαλειφθῆ τὸ κακὸν ἀποτέλεσμα τὸ παραχθὲν ἐκ τῶν ἀποτυχιῶν τούτων, πρέπει νὰ καταδειχθῆ εἰς τοὺς ἀμπελοουργοὺς ὅτι αἱ ἀποτυχίαι αὗται προσέρχονται ἐκ τῆς ἀπειρίας ἢ τῆς παραμελήσεως, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς μεθόδου, ἥτις λαμπρῶς ἐφαρμοζομένη, παρέχει πάντοτε ὅ,τι ὑπόσχεται. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀποτυχίαι εἰσὶν εὐτυχῶς σπανιώταται καὶ δὲν ἐκώλυσαν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συνδικάτων. Πολλοὶ συνεταρισμοί, ὡς καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐζήτησαν κυβερνητικὴν ἐπιχορήγησιν. Μεθ' ὅλην τὴν περιστολήν τοῦ ὄρου τῶν χορηγιῶν, περὶ ἧς οἶμα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἥτις περιορίζει εἰς 50 στρέμματα τὴν ἀνωτάτην ἔκτασιν τῶν δυναμένων νὰ λάθωσιν ἐπιχορήγησιν ἐπιφανειῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰτήσεων ἠύξηθη ἀκόμη τῷ 1885, καὶ τὸ διαρκὲς τμήμα ἐπέδρασε στρέμματα 351820 ἐπὶ 769 συνδικατικῶν συνεταρισμῶν περιλαμβανόντων 25, 574 ιδιοκτητῆς· ἐξ οὗ πηγάζει ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῆς ἐπιχορηγουμένης ἐπιφανείας, εἶνε 17 περίπου στρέμματα κατ' ἰδιοκτητήν καὶ ὅτι αἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Κράτους παρέχονται ἰδίως εἰς τὴν μικρὰν ἰδιοκτησίαν.

Πάντοτε ὁ νομὸς τοῦ Ροδανοῦ προσεξάρχει τοῦ κινήμα-

τος. Τὸ παράδειγμα αὐτοῦ παρέσυρε τοὺς γείτονες νομοὺς τοῦ Αἰν, τῆς Ἰζέρης, τῆς Δρόμης, τοῦ Λίγειρος, ὅπου οἱ συνεταρισμοὶ αὐξάνουσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν σπουδαιότητα. Ἐν τῷ νομῷ Κότ-δ'—ὄρ ὡσχύτως ἐξεδηλώθη τὸ κίνημα. Θὰ ἦτο δὲ ἄδικον ἐὰν παρεργόμεθα ἐν σιωπῇ τὸν νομὸν τῆς Γερνόνδης, ἐνταῦθα τῶν πρώτων εἰσελθόντων ἐν τῇ γονίμῳ ὁδῷ τῶν συνδικάτων καὶ ἐνθα οἱ πρὸς ἀμυραν ἀγῶνες δὲν ἐξασθενοῦνται.

Ἐὰν ὁ ἀγὼν πρὸς συντήρησιν τῶν ἰθαγενῶν κλημάτων ἦνε ζωηρότερος ἢ δυδέποτε ἄλλοτε, αἱ προσπάθειαι πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν κατεστραμμένων ἐκτάσεων διὰ φυτῶν ἀμερικανικῶν εἰσὶν ὁμοίως ἄξιαι νὰ ἐφελκύσωσι πᾶσαν τὴν προσοχὴν. Εἰς τινὰς νομοὺς, ὡς τὸν Ὠδ, τὰ στῆμια τοῦ Ροδανοῦ, τὸ Γάρδ, τὴν Γερνόνδην, τὰ Ἀνατολικὰ Πυρρηναῖα, τὸ Βάρ καὶ τὴν Βωκλούζην, αἱ φυτεῖαι ἠύξησαν σημαντικῶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Εἰς τὸ Ἑρώλ, ἢ δι' ἀμερικανικῶν κλημάτων φυτευθεῖσα ἐπιφάνεια, κατὰ τῆς πρὸς τοῦ νομάρχου ἀποσταλείσας ἡμῖν πληροφορίας, ἀνέρχεται εἰς 45 ἑκατομ. περίπου στῆμματα, ἄτινα ἤρχισαν παράγοντα. Εἶνε σχεδὸν τὸ ἡμισυ τῆς παραγωγικῆς ἐπιφανείας τοῦ νομοῦ τούτου ἐν ἀμπέλοις. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε σημαντικὸς καὶ ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν τὸν νομὸν αὐτὸν ἀνκατῶντα τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ ἀμπελοουργικὸν πλοῦτον. Ἀποδεικνύει δὲ τὴν δραστηριότητα τοῦ πλήρους ζωῆς ἀμπελοουργικοῦ ἡμῶν πληθυσμοῦ, ὅταν παραβῶμεν ὅ,τι οὗτος ἐπράξεν πρὸς ὅ,τι ἐπράχθη ἀλλαχοῦ. Εἰς περιώνυμον διὰ τὸ ἐπιχειρηματικὸν αὐτῆς πνεῦμα γῶραν, εἰς τὰς Ἡνωμένους Πολιτείας, ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀμπελοφυτείας δὲν γίνεται εἰμὴ ἀνὰ 50—60000 στρέμματα κατ' ἔτος, ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἦτο 250,000 στρέμματα, διὰ μόνως τῆς ἀμερικανικῆς ἀμπελοφυτείας, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς σημαντικὰς ἐκτάσεις τῆς ἀνκρυτευθείσας διὰ γαλλικῶν κλημάτων. Τὸ δὲ ἀποδεικνύον τὴν ζωτικότητα τῆς γαλλικῆς ἀμπελοφυτείας, εἶνε ὅτι σήμερον, μετὰ εἰκοσαετῆ

πώλην, ὁ νομὸς μόνον τοῦ Ἑρώλ, κέκτηται αὐτὸς μόνος τοσαύτας ἀμπέλους ὅσας αἱ Ἰνωμέναι Πολιτεῖαι ἐν συνόλῳ (συμπεριλαμβανομένης τῆς Καλιφορνίας) καὶ παράγει διπλάσιον οἶνον, ἀφοῦ ἡ ἐπίσημος στατιστικὴ ἀναγράφει κατὰ τὴν τελευταίαν συγκομιδὴν τοῦ Ἑρώλ 2,150,000 ἐκκατόλιτρα οἴνου, πωραχθέντα ἐξ 950,658 στρεμμάτων.

Εἰς τοὺς ἐπιτοπίους διαγωνισμοὺς, οἵτινες ἐγένοντο ἐν ταῖς ἀμπελοουργικαῖς κέντροις καὶ ἐνθα ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμερικανικῆς ἀμπέλου εἶχεν ἐπιτραπῆ, ἐγένοντο καὶ διαγωνισμοὶ ἐγκεντρίσεως. Ἀλλαχοῦ ἐπιχορηγήσεις καὶ μετᾶλλικ ἐχορηγήθησαν εἰς τὰς γεωργικὰς ἐταιρεῖας τὰς ἰδρυσάσας βραβεῖα πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ἰκανοτέρων ἐγκεντριστῶν.

Αἱ δοκιμαὶ τῆς συνιστωμένης ὑπὸ τοῦ κ. Βαλβιάνη μεθόδου ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Ἐφηρμόσθησαν ἐπὶ 7000 στρεμμάτων περίπου χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς εἰς θεραπείαν ὑποβληθείσας ἀμπέλους ἐν Ἀλγερῖα καὶ ἐν τῇ ἐλευθέρῳ ζώνῃ τοῦ Γέξ καὶ τῆς Ἄνω Σαβαυδίας. Ἐν ἐκθέσει ἀπευθυνθείσα πρὸς τὸν κ. ὑπουργόν, ὁ κ. Χενεγγουί, προπαρασκευαστῆς ἐν τῷ γαλλικῷ Κολεγίῳ καὶ ἐντεταλμένος τὴν ἐποπτεῖαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κονιάματος, γνωστοποιεῖ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐπιτευχθέντα κατὰ τὴν πρώτην γεωργικὴν περίοδον. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, καθαρῶτατα ἐν τισὶ περιπτώσεσι, δὲν εἶνε ἐν τούτοις ἀρκετὰ καταφανῆ ὥστε νὰ δύναιται τις εὐθὺς ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐξαγάγῃ ὀριστικὰ συμπεράσματα. Ἄλλως τε, ὡς ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος σοφὸς συνάδελφος, ὁ κ. Βαλβιάνης, αἱ δοκιμαὶ αὐταὶ εἶνε δοκιμαὶ μακρᾶι, ἀπαιτοῦσαι τρεῖς ἢ τέσσαρα ἔτη· πρέπει αἱ θεραπείαι νὰ ἀνεκνεῶνται ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατὰ συνέχειαν, ὅπως δώσωσι θετικὰ ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα νὰ παρέλθωμεν ἐν σιωπῇ τὸ ἐξῆς γεγονός, ὅτι εἰς τινὰς κονιασθείσας ἀμπέλους, αἱ φυλλοξῆραι συλλεγεῖσθαι ἐπὶ τῶν ριζῶν, μετὰ τὴν θεραπείαν, εἶχον ὀλιγαριθμοτέρως ὡοειδεῖς θήκας, ὅπερ ἀποδεικνύει ἤδη ἀρκετὰ προκεχωρημένον βαθμὴν ἐκφυλλί-

σμοῦ καὶ δύναιται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν θεωρίαν, ἐφ' ἧς ἐβασίσθη ἡ μέθοδος.

Τὸ δυσχερὲς μέρος τοῦ ἐπιβαλλομένου μοι κατ' ἔτος ἔργου, ἐρχομένῳ νὰ σῶς ἐκθέσω τὴν καταστάσιν τῆς ἀμπελοουργίας ἐν Γαλλίᾳ, εἶνε τὸ μέρος τὸ σχετικὸν πρὸς τὴν στατιστικὴν. Εἶνε δυσχερὲς ὑπὸ διπλὴν ἔποψιν, πρῶτον διὰ τῆς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἡ διοίκησις ἀπενεχῆ ὅπως συλλέγῃ πληροφориὰ σχεδὸν ἀκριβεῖς καὶ συμφώνους, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰ ἀποτελέσματα ἅπερ παρέχει ἡ μελέτη αὐτή. Ἦλθον ἡ ἔκτασις τῶν προσβεβλημένων καὶ ἀντεχουσῶν ἀμπέλων μὲνη εἰσέτι ἐπισισθητῶς ἡ αὐτὴ κατ' ἔτος καὶ τείνη μᾶλλον νὰ ἐλαττωθῇ—6,420,000 στρέμματα τῷ 1885 κατὰ 6,640,000 τῷ 1884—ἡ ἐπιφάνεια τῶν καταστραφεισῶν ἀμπέλων ἐξακολουθεῖ αὐξάνουσα. Οἱ διαβιβασθέντες εἰς τὴν διοίκησιν ἀριθμοὶ βεβαίωσιν ὅτι τῷ 1885 ἡ ἔκτασις τῶν καταστραφέντων ἀμπελώνων ὑπὸ τοῦ ἐντόμου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀσθενείας ὑπερβαίνουσι τὰ δέκα ἐκκατομμύρια στρεμμάτων. Ἐν τούτοις μὴ συμπεραίνετε ἐκ τούτου ὅτι καταστράφη τὸ ἦμισυ τῶν ἀμπελώνων. Πρὸ τῆς εἰσβολῆς, ἠριθμοῦντο ἐν Γαλλίᾳ 25, 030,000 στρέμματα, σήμερον δὲ ὑπάρχουσιν εἰσέτι περὶ τὰ 20 ἐκκατομμύρια (ἐν ἀκριβεῖ ἀριθμῷ 19,905,860), ὅπερ δεικνύει ὅτι οἱ ἀμπελοργοὶ καλῶς ἀνεπλήρωσαν τὰς ζημίαις φυτεύοντες ἀπὸ δεκαπενταετίας, οὕτως ὥστε τὸ ἔλλειμμα τῶν ἡμετέρων ἀμπελώνων εἶνε μόλις 5,000,000 στρεμμάτων· ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἡ ἀπώλεια εἶνε μεγίστη. Μετὰ τὰς λυπηρὰς τούτας ἐπιβεβαιώσεις, πρηγοροῦμαι θέτων ὑπὸ τὰς ὕψεις ὑμῶν ἄλλοις ἀριθμοῦς διαχέοντας ὀλίγον φῶς ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς τούτης εἰκόνας.

Κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη, σῶς ὠμίλησα περὶ τῆς πρῶτου τῆς ἀμύνης καὶ τῆς ἀνεκυστάσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἀμπελώνου καὶ εἴλωσα τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς γεγονότος· ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1878, ἡ πρόοδος ὑπῆρξε συνεχῆς, καὶ κατὰ τὴν ποσότητα καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν. Τὸ αὐτὸ

παρατηρείται και κατά το 1885. Ἡ κατάκλιση δι' ὕδατος ἐφημερεύθη ἐπὶ 243,390 στρεμμάτων, ὁ διθειοῦχος ἀνθραξ ἐπὶ 405,850 στρεμμάτων, τὸ θειανθρακικὸν κάλι ἐπὶ 52,270 στρεμμάτων, τέλος αἱ ἀμερικανικαὶ ἀμπέλοι ἀντικαθίστασι σήμερον τὰς καταστραφείσας ἀμπέλους ἐπὶ ἐπιφανείας 652,620 στρεμμάτων. Ἐν ὅλοις ὑπάρχει ἐπιφάνεια μείζων τῶν 1,450,000 στρεμμάτων ἅτινα ἀμύνονται κατὰ τῆς εἰσβολῆς καὶ ἀνυπολόγητον πλέον τῶν 22 τοῖς 100 τῆς ἐπιφανείας τῶν προσβληθεισῶν ἀμπέλων. Οἱ σταθεροὶ ἀπὸ ὑπερτασίας ἀγῶνες οὗτοι ὀφείλουσι νὰ ἐμπνεύσωσι πλήρη πεποίθησιν διὰ τὸ μέλλον.

Δυστυχῶς αἱ ἀσθενεῖαι φαίνονται συνομύσασαι ὅπως πληξῶσι τὴν ἀμπελοφυῖαν. Μόλις εὐρέθη τὸ μέσον τῆς ὑπερασπίσεως ἢ τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀμπέλων, καὶ ἰδοὺ εἰς τὸν ὀρίζοντα νέα νόσος, ἐπίσης φοβερὰ, ἢν ὅχι φοβερωτέρη τῆς φυλλοξήρας.

Ἀφίοντες κατὰ μέρος τὴν ἐμφάνισιν τῆς κομμώσεως, ἣς ἀνηγγέλθη ἡ παρούσα ἐν τοῖς περιχώροις τοῦ Γ'ανζ ('Ερώλ) ὀφείλω νὰ σῶς ὀμιλήσω περὶ τῶν καταστροφῶν, ἃς ἐπροξένησεν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὸ περονόσπορον. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔκρη ἡ ἀσθενεῖα αὕτη ἐφθασεν ἐν τισὶ χώραις εἰς τοιαύτας ἀνυπολόγητας, ἐπροξένησε τοσοῦτον μεγάλην καταστροφὴν, ὥστε ἀμπελοφυῖται τινες κατήντησαν νὰ φοβῶνται αὐτὴν πλείοντον καὶ αὐτῆς τῆς φυλλοξήρας. Ἀπὸ δύο ἐτῶν ἡ κυβέρνησις ἐπέβλεπε μετὰ προσοχῆς τὴν πορείαν τῆς νέας ταύτης ἀσθενείας. Κατὰ δὲ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1884, παρατηρήθη εἰς τὰ περὶχωρα τῆς Βώνης ὅτι ἐν μέσῳ τῶν προσβληθέντων ἀμπελώνων κλήματα τινὰ ἔμειναν ἀπρόσβλητα ὑπὸ τῆς ἀσθενείας. Ἡ ἐνεργηθεῖσα ἔρευνα ὅπως ἀνακαλυφθῆ ἡ αἰτία τῆς ἀβλαθείας τῶν ἀμπέλων τούτων ἔφερεν εἰς φῶς ὅτι τὰ ὑγιῆ ταῦτα κλήματα ἦσαν ἐκεῖνα ἅτινα ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ σταυραρίων ἢ ἐδέοντο διὰ δεσμιῶν νεωστὶ θεβρεγμένων διὰ θειικοῦ χαλκοῦ. Ἴνα δὲ ἐπιβεβαιωθῆ ἡ ἀξία τοῦ προφυλακτικοῦ τρόπου, ὅστις ὑπεδείχθη

κατὰ τὸ γέν, ἀπεστάλη ἐγγύλιος πρὸς τοὺς καθηγητὰς τῆς γεωργίας προσκαλοῦσα αὐτοὺς νὰ δοκιμάσωσι τὸν τρόπον τοῦτον. Κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον, νέα γεγονότα, πολὺ μᾶλλον ἀποδεικτικὰ, κατέδειξαν τὴν ἀποτελεσματικότητά τοῦ θειικοῦ χαλκοῦ κατὰ τοῦ περονόσπορου. Ἐν τῇ Βουργουνδίᾳ καὶ τῇ Λῶ καὶ Γαρόννη, αἱ δοκιμασίαι διὰ τῶν σταυραρίων καὶ τῶν θεωμένων δεσμιῶν ἀνενεώθησαν, τῷ 1885, μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας. Συγχρόνως, εἰς τὸ Μεδόκ, ὁ θειικός χαλκὸς διὰ διαφόρου χρήσεως κατεδείκνυε τὴν ἀξίαν του ὡς πρὸς τὴν καταπολέμησιν τοῦ περονόσπορου.

Κατὰ τὸ 1883, παρατηρήθη προσέτι ὅτι αἱ παρὰ τὰς λεωφόρους ἀμπέλοι, αἵτινες, ὅπως προστατευθῶσι κατὰ τῶν λαρυραγωγῶν, περιεβρέχοντο διὰ μίγματος διαλελυμένου θειικοῦ χαλκοῦ καὶ ἀσβέστου εἶχον προφυλαχθῆ, κατὰ τοῦ περονόσπορου, ἐνῶ τὰ κλήματα τὰ μὴ ὑποβληθέντα εἰς τὴν θεραπείαν ταύτην εἶχον ἀποβάλλει τὰ φύλλα των. Ἡ παρατήρησις αὕτη παρώτρυνεν ἰδιοκτητήτας τινὰς τοῦ Μεδόκ νὰ ἐπεκτείνωσι κατὰ τὸ 1885 τὸ ἀμυντικὸν τοῦτο μέσον, ὅπερ ἐπέτυχε καθ' ὅλοκληρίαν. Ὁ κ. Πριλιέ, γενικὸς ἐπόπτης τῆς ἀγροτικῆς διδασκαλίας, ἀπεσταλμένος εἰς Γαρόννην ὅπως ἐξετάσῃ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα, ὑπεδείκνυεν ἐν ἐκθέσει λίαν πειστικῇ, καταχωρισθεῖσα εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς 28 ὀκτωβρίου 1885, τὰ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα διὰ τῆς θεραπευτικῆς ταύτης μεθόδου.

«Ἐὰν δὲν ἐγενόμην, ἔλεγεν ὁ κ. Πριλιέ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεώς του, οὐμὰ φρεναπῆτης καθ' ὅλην τὴν ἐκδρομὴν, ἢν ἐπεχείρησα ἐν τῷ Μεδόκ, ἔχομεν νῦν ὅπως προστατευθῶμεν κατὰ τοῦ περονόσπορου φάρμακον ἐπίσης ἀποτελεσματικὸν ὅσον τὸ θεῖον πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ὠιδίου.»

Αἱ ἐφαρμογαὶ τῶν διαφόρων τούτων προληπτικῶν μέσων γενήσονται κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος ἐπὶ πλείστον σημείων τῆς Γαλλίας· διδασκαλίᾳ λεπτομερῆς ἀπεστάλη πρὸς τοὺς νομαρχιακοὺς καθηγητὰς τῆς γεωργίας ὅπως ὑποδείξῃ αὐτοῖς τὸ φάρμακον καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς, βεβαίως

δὲ κατὰ τὰ τέλη τῆς προσεχούσης γεωργικῆς περιόδου θὰ γνωρίζωμεν ὀριστικῶς τὴν ἀξίαν τοῦ φαρμάκου τούτου, ὕπερ ἀπὸ τοῦ νῦν παρέρχει τοσοῦτον νομίμους ἐλπίδας.

Αἱ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῶν Βουλῶν πιστώσεις καὶ εἰς φράγκα 1.250.000 ἀνεργόμεναι, διετέθησαν ἀπασαὶ καὶ μετὰ δυσκολίας ἢ κυβέρνησις ἠδυνήθη νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ὀρίων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Εὐτυχῶς τὸ γαλλικὸν Κοινοβούλιον, ἐκτιμῶν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος τῆς ἀμύνης καὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀμπελώνων, εὐηρεστήθη νὰ ἀύξησῃ τὴν πίστωσιν πρὸς καταπολέμησιν τῆς φυλλοξήρας εἰς 2 ἐκκατομ. φργ. καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ οὕτω εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπωφελεῶς τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ καθήκον καὶ διὰ τὸ ὅποιον ζητεῖ παρ' ὑμῶν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν τὴν πεφωτισμένην καὶ ἀφωσιωμένην συνδρομὴν, τῇ ὑποίαν οὐδέποτε ἠρνήθητε αὐτῇ καὶ ἥτις τῇ εἶνε τοσοῦτον ὠφέλιμος ὅπως ἐπιτύχῃ τοῦ διπλοῦ αὐτῆς σκοποῦ· νὰ ὑπερασπίσῃ δραστηρίως τοὺς γαλλικοὺς ἀμπελῶνας καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνασύστασιν αὐτῶν.

ΠΕΡΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Ἐν τῇ παρ' ἡμῶν γεωργίᾳ τὰ λιπάσματα ἐν γένει εἰσὶ σχεδὸν ἄγνωστα. Ἐὰν ἐξαίρεσωμεν τοὺς λαχανοκήπους καὶ τὴν ἀμπελοουργίαν, τὰ ἐσπεριδουεῖδη καὶ τινὰ ἐλαιοστάσια, ὅπου γίνεται χρῆσις λιπασμάτων κατὰ τὴν καλλιέργειαν, πᾶσα ἡ λοιπὴ γεωργία τῆς χώρας ἀναμένει ἐκ τῆς φύσεως καὶ μόνης αὐτῆς, τὴν γονιμοποίησιν τῆς γῆς. Εἰς ἄλλας χώρας τὰ διάφορα λιπάσματα εἰσὶ σπουδαῖον στοιχεῖον ἐμπορίου, μεταφερόμενα, συγκεντρύμενα καὶ πωλούμενα, ὠφελοῦσι καὶ τοὺς πωλοῦντας αὐτὰ καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἔτι μᾶλλον. Παρ' ἡμῶν οὐδὲν ἄλλο λίπασμα ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐστὶ γνωστὸν, παρὰ μόνον ἢ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κόπρος· ἀξιόλογος τῶντι λιπαστικῆ ὕλη, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο περιζήτητος καὶ ὑπερτε-

τιμημένη. Ἄλλ' ἐνῶ ἀφ' ἐνός· αἱ ἀμπελοφυτεῖαι ἐπολλαπλασιασθήσαν καὶ ἐπομένως καὶ ἡ ζήτησις λιπασμάτων ἠύξησεν, ἀφ' ἐτέρου ἢ μικρὰ καὶ ἐλασινὴ κτηνοτροφία μας ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος φθίνει, καὶ ἐπομένως ἡ προμήθεια τῶν ἐξ αὐτῆς λιπασμάτων καθίσταται δυσχερεστέρα. Ἡ δυσχέρεια καὶ ὑπερτίμησις μάλιστα αὕτη καθίσταται μᾶλλον ἐπαισθητὴ εἰς τὰ κέντρα τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν, ὅπου καὶ αἱ ἀνάγκαι εἰσὶ μεγαλείτεραι, καὶ ἡ καλλιέργεια πλέον ἀνεπτυγμένη.

Πρὸ ἐτῶν τὸ λίπασμα τῶν ἀμπελώνων, καὶ μάλιστα τῶν σταφιδάμπελώνων, ἀπετέλει οὕτως εἰπεῖν μέρος τῆς καλῆς καλλιεργείας ἐνός κτήματος. Σήμερον ἡ λίπανσις εἶνε πολυτέλεια, ἥτις μόνον εἰς ὀλίγους εὐπόρους ἐπιτρέπεται καὶ εἰς τινὰς ἴσως μικροκτηματίας καὶ χωρικοὺς ἀποκέντρων σημείων. Ἀφ' ἐνός ἡ ἀξία τοῦ λιπάσματος, ἥτις ἐδιπλασιάσθη, καὶ ἡ ὑπερτίμησις τῶν ἡμερομισθίων, καὶ ἀφ' ἐτέρου ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς τῶν κτημάτων ἐν γένει, πρὸς δὲ καὶ ἡ αὕησις καὶ ὑπερτίμησις ἀπάντων τῶν χρεϊωδῶν τοῦ βίου, κατέστησαν προβληματικὴν καὶ ἀνέφικτον τὴν τακτικὴν χρῆσιν λιπασμάτων κατὰ τὴν καλλιέργειαν.

Οὐχ ἥττον παρ' ἡμῶν ἐπικρατεῖ καὶ ἐπιβλαβὴς ἄγνοια περὶ τὴν χρησιμοποίησιν διαφόρων λιπαντικῶν ὑλῶν, αἵτινες μένουσιν ἐν ἀχρηστίᾳ. Τοιοῦτό τι συνέβαινε μέχρι τινὸς ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀκαθαρσίας τῆς πόλεως, τὰ σαρίδια. Ταῦτα μόνον εἰς τοὺς κήπους μετεχειρίζοντο ὡς λίπασμα. Ἀπὸ τινῶν ὁμῶς ἐτῶν, ἕνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῆς προβάτου κόπρου, ἤρχισε νὰ γίνηται γενικὴ σχεδὸν χρῆσις τῶν σαριδίων καὶ διὰ τὰς ἀμπελοῦς. Ἀλλὰ μὴπως ὁ βόρβορος τῶν ὁδῶν καὶ ἡ ἰλύς τῶν ὄχετῶν, αἱ ἐν τῇ πόλει πολλαχοῦ ἀκαταδίωκτοι καὶ λίαν ἐπιβλαβεῖς δι' αὐτὰς ἀκαθαρσίαι, δὲν εἶνε τόσα στοιχεῖα ἀξιολόγου τῆς γῆς λιπάνσεως; Τὰ θνησιματὰ ζῶα, ἅτινα παρ' ἡμῶν ἐγκαταλείπονται ἄταφα καὶ μολύνουσι τὴν ἀτμόσφαιραν διὰ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ ἀποσυνθέσεώς των, δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἐπίσης ὡς ἀξιόλογον λίπασμα;

Ἄλλ' ὅλα ταῦτα εἰσὶν ἀνεπαρκῆ βεβαίως διὰ τὴν τακτι-

κὴν λίπανσιν τῶν ἀμπέλων μας, καθόσον ἡ προμήθεια τοιοῦτων οὐσιῶν δὲν δύναται νὰ ἦνε σταθερὰ, ἡ δὲ χρῆσις αὐτῶν δὲν εἶνε ὁμοίως κατάλληλος εἰς πᾶσαν ἐν γένει καλλιέργειαν. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ὅπου τὰ λιπάσματα κρίνονται ἀπαρξίτητα εἰς τὴν καλλιέργειαν, ἐδέητε νὰ προσφύγῃσιν εἰς τὴν τεχνικὴν παρασκευὴν τοιούτων, ὅπως ἐπαρκέσω-ιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς γεωργίας. Πρὸ χρόνων κῦτόθι γίνεται χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων. Τὰ λιπάσματα ταῦτα παρασκευάζονται ἐν ἐπὶ τούτῳ ἐργοστασίῳ διὰ χημικῆς ἐργασίας ἐκ διαφόρων συστατικῶν, καὶ οὕτω σχηματίζονται ὕλη ἐνέχουσα ἐν ἀφθονίᾳ ἅπαντα τὰ συστατικὰ καλοῦ λιπάσματος. Δι' αὐτῶν παρέχεται εἰς τὴν γεωργίαν σταθερὰ καὶ ἐπαρκὴς ποσότης πρὸς τεκτικὴν λίπανσιν, πρὸς δὲ τὸ εὖωνον καθιστᾷ αὐτὰ προσιτὰ καὶ εὐχρηστα τοῖς γεωργοῖς.

Τὰ λιπάσματα ταῦτα εἰσὶ διαφόρου ποιότητος καὶ ἀποστολῆς, τὰ μὲν διὰ τὴν μεγάλην καλλιέργειαν, ἄλλα δὲ δι' εἰδικῆς καλλιέργειας, οἷον τὴν τῶν κήπων, τῶν ἀμπελώνων, τῶν ἔλκιων, κλπ. Ἐξ αὐτῶν τὰ κυριώτερα εἰσὶν ἡ νιτρικὴ σόδα, τὸ νιτρικὸν κάλι, ἡ θεικτὴ ἀμμονία, τὸ χλωριούχον κάλι, τὸ θεικτὸν κάλι, ἡ ὑπερφωσφορῦχος τίτανος, κτλ. ἡ ἀξία αὐτῶν περιστρέφεται ἀπὸ 25 ἕως 30 δρ. κατὰ 100 χιλιόγραμμα (1) ἐπὶ τοῦ τόπου. Ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶνε ἀπλουστάτη, ἡ δὲ δόσις πρὸς λίπανσιν ἐνὸς κλήματος λ. χ. εἶνε ἐλαχίστη. Δι' ἑκατὸν χιλιογράμμων τοιοῦτου λιπάσματος δύναται τις νὰ λιπάνῃ ἕκτασιν 3 στρεμμάτων περίπου. Τὰ καλιοῦχα δὲ ἰδίως λιπάσματα εἰσὶ τὰ καταλληλότερα διὰ τὴν ἀμπελον.

Πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐγένετο ἐναρξίς τῆς εἰσχυγωγῆς τοιούτων λιπασμάτων παρ' ἡμῖν πρὸς χρῆσιν τῶν σταφιδάμπέλων ἰδίως, παρὰ τοῦ κ. Τζόνκολλ, διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα καταστήματος τοῦ φωταερίου. Ὁ κύριος οὔτος ἔφερεν ἐξ Ἰταλίας λίπασμα καλιοῦχον ἐν σάκκοις, τὸ ὅποιον διένειμεν εἰς διαφόρους κτηματίας λόγῳ δοκιμῆς, καὶ ἐφέτος δὲ ἐπανελάβε τὴν προμήθειαν τοιοῦτου, καὶ πλεῖστοι κτηματίαι ἔλαβον ἐξ αὐτοῦ

(1) Τὰ 100 χιλιόγραμμα = πρὸς 78 ὀκάλας.

πρὸς νέαν αὔθις δοκιμασίαν. Ἀτυχῶς δὲν γνωρίζομεν τὰ συστατικὰ τοῦ λιπάσματος τούτου, διότι ὁ εἰσχυγὼν αὐτὸ δὲν παρέχει λεπτομερείας περὶ τῆς συστάσεώς του. Οὐχ ἦττον ἐξ ὀλίγων δοκιμῶν τὸ λίπασμα φαίνεται ὠφέλιμον, καὶ ἰδίως ἡ χρῆσις αὐτοῦ ὀλιγάδαπανος καὶ οἰκονομικῆ.

Εὐκτέον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν γενικώτερον ἐδοκιμάζοντο τὰ χημικὰ ταῦτα λιπάσματα, καὶ ἐμελετᾶτο οὐ μόνον ἡ χρῆσις αὐτῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ κατασκευὴ ἐτι, ὥστε νὰ καταστῇ ὅσον οἷόν τε εὖωνος ἡ ἀπόκτησις αὐτῶν, καὶ τὸ χρεῖμα νὰ μὲνῃ ἐν τῷ τόπῳ.

Ταῦτα ἐν συνόψει ἐπὶ τοῦ παρόντος, κατόπιν δὲ ἴσως ἐπανεέλθωμεν εἰδικώτερον.

Ἐν Πάτραις, Ἀπρίλιος 1886.

X.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΙΦΝΙΔΙΑΣ ΥΠΕΡΤΙΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΕΜΟΝΙΩΝ

Ἀριθ. 386.

Ἐν Ἀνδρῳ, τῇ 4 Ἀπριλίου 1886.

Πρὸς τὸν κ. Π. Γεννάδιον.

Ἡ τιμὴ τῶν λεμονίων τοῦ Δήμου μας καὶ ἐν γένει τῆς Ἑπαρχίας ὅλως ἀπροσδοκίτως πρὸ μηνὸς ἐπεύξησεν εἰς τιμὴν τριπλασίαν τῆς πρῦσινῆς, ἦτοι εἰς δραχ. 15 — 18 κατὰ χιλιάδα, προσελθόντων ἐνταῦθα ἀγοραστῶν ἐκ Χίου καὶ ἄλλων μερῶν.

Διάφοροι λόγοι ἐλέχθησαν περὶ τῆς ὑπερτιμῆσεως ταύτης, παρὰ τινῶν μὲν, ὅτι αὕτη ἐπῆλθε, διότι καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Εὐρώπῃ προσεβλήθησαν τὰ λεμονόδενδρα ἐκ νόσων καὶ ἰδίως ἐκ τῆς φωριάσεως, παρ' ἄλλων δὲ διότι ἐκ τοῦ χειμῶνος καταστράφησαν ἐν Σικελίᾳ πολλὰ λεμονόδενδρα καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σᾶς παρακαλῶ ἵνα εὐαρεστούμενοι γνωρίσητε ἡμῖν, ἐὰν τι σχετικὸν ὑπάρχῃ εἰς τὴν

ὕπερτιμην σας, ποῦ δύναται ν' ἀποδοθῆ ἢ αἰφνίδιος αὕτη ὑπερ-
τίμησις, καὶ ἂν αὕτη προβλέπεται διαρκῆς, ἢ εἶναι παροδική,
καὶ μόνον διὰ τὴν ἐσοδείαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Δέχθητε κ.τ.λ.

Ὁ Δήμαρχος Ἀνδρῶν
Γ. ΠΟΥΣΗΟΥΡΑΣ.

Ἐρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Ἀνδρῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 2 Ἀπριλίου 1886.

Κύριε Δήμαρχε,

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ 386 ὑμετέρου ἐγγράφου σπεύδω
νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν τὰ ἑξῆς.

Ἡ αἰφνίδιος τριπλασίασις τῆς τιμῆς τῶν λεμονίων δὲν δύ-
ναται ν' ἀποδοθῆ εἰς τὰς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη μαστιζούσας τὰ
ἐσπεριδοειδῆ νόσους, κομμῖωσιν καὶ ψωρίασιν, διότι, ὡς ἀσφα-
λῶς γνωρίζω, ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Σικελίᾳ αἱ νόσοι αὗται,
χάρις εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑποκειμένων διὰ νεραν-
τζεῶν καὶ τὴν διὰ τῆς ἀραιώσεως καὶ τῆς χρήσεως τῶν διὰ
τοῦ ἑξ ὕδατος καὶ πετρελαίου μίγματος ῥαντισμάτων, περιο-
ρίσθησαν σπουδαίως. Ἄλλως, ἂν αἴτιον τῆς ὑπερτιμῆσεως
ἦσαν αἱ προσβάλλουσαι τὰ ἐσπεριδοειδῆ νόσοι, αὕτη δὲν θὰ
ἐπῆρχετο διὰ μιᾶς, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον.

Ἄλλ' οὔτε εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χειμῶνος δυνάμεθα ν' ἀ-
ποδώσωμεν τὴν ἀναφερομένην ὑπερτίμησιν, διότι κατὰ τὸν
λήξαντα χειμῶνα, καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ,
ὡς πληροφοροῦσιν ἡμᾶς τὰ ἐγκριτότερα τῶν χωρῶν τούτων
εἰδικὰ περιοδικὰ συγγράμματα (1), ὁ καιρὸς ἦτο μᾶλλον εὐ-
νοϊκὸς διὰ τὰ ἐσπεριδοειδῆ.

Ἡ πιθανοτέρα ἐξήγησις τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν τῆς ὑμειέ-
ρας νήσου ὡς καὶ ἀπάντων τῶν παρχλίων τοῦ Αἰγαίου λε-
μονίων, τῶν ὁποίων μέγα μέρος καταναλίσκεται, ὡς γνωρίζετε,
ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἰδίως ἐν Ῥωσίᾳ, εἶνε ἢ ἐξῆς. Οἱ ἐν

(1) Bolletino di notizie Agrarie, Annali di Agricoltura Siciliana,
L'agricoltura meridionale, κτλ.

Κωνσταντινουπόλει καὶ Ῥωσίᾳ ἐμπορευόμενοι τὸ εἶδος τοῦτο
βλέποντες τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀ-
νατολῆς καὶ φοβούμενοι τὸν ἐξ ἐνδεχομένου πολέμου ἀπο-
κλεισμὸν τῆς Μαύρης θαλάσσης προέβησαν εἰς ἐσκευασμένας ἀ-
γορὰς μεγαλητέρων τοῦ συνήθους ποσῶν λεμονίων ἐντεῦθεν ἢ
αὐξήσις τῆς ζήτησεως καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ὑπερτίμησις τοῦ
εἴδους.

Πρόθυμος
Ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Γεωργίας
Π ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΨΩΡΙΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΣΙΟΥ

Ἐν Χίῳ 19)1 Μαΐου 1886.

Ἐρὸς τὸν κ. Π. Γεννάδιον

Εἰς Ἀθήνας.

Ἀξιότιμε Κύριε!

Καίτοι δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω ὑμᾶς ἐκ τοῦ πλη-
σίον, οὐχ ἦττον δμως, δὲν μ' ἐμποδίζει τοῦτο ν' ἀπευθύνω
ὑμῖν τὴν παροῦσάν μου.

Ὡς βεβαίως γνωστὸν ὑμῖν ἢ ἐπὶ τῶν πορτοκαλολεμονεῶν
ψωρίασις ἐξακολουθεῖ ἀτυχῶς ἀξαναγομένη, καὶ τοῦτο πρὸς ἐ-
πισφράγισιν τῶν συμφορῶν τῆς ἀτυχοῦς μας πατρίδος.

Ἐσχάτως ἐν τούτοις παρετηρήθησαν ζωύφια τινὰ ἐπὶ τῶν
προσβεβλημένων δένδρων, ἀτινα περιπατοῦντα, ἢ ἱπτάμενα
ἐπὶ τῶν κλάδων, σταματῶσι πλησίον τῆς ψωριάσεως. Ἐπίσης
παρετηρήθη ὅτι ἀφότου ἀνεφάνησαν τὰ ζωύφια ταῦτα, ἢ ψω-
ρίασις ἤλαττώθη κατὰ τι, καὶ οἱ καρποὶ εἶνε καθαρότεροι
κατὰ τι ἢ κατὰ τὸ παρελθόν.

Ὅθεν ἐπειδὴ πολλοὶ ὑπέθεσαν ὅτι τὰ ἔντομα ταῦτα κα-
ταστρέφουσι τὴν ψωρίασιν, διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ
πέμψω σήμερον ὑμῖν ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν ῥηθέντων ζωύφιων,

καὶ ἐνθέρμως σὰς παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστούμενος μοὶ ἀπαντήσητε ἂν ταῦτα καταστρέφωσιν ἢ παράγωσι τὴν ψωριάσιν (διότι ὑπάρχουσι καὶ τινες, οἵτινες πρεσβεύουσι τὸ δεύτερον).

Ἐξαιτούμενος τὴν συγγνώμην σας διὰ τὴν ἐνόχλησιν ταύτην, διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως.

Ὁ Δήμαρχος Χίου
Δ. Κ. ΛΕΙΩΤΑΚΗΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῆς 23 Ἀπριλίου 1886.

Πρὸς τὸν Δήμαρχον Χίου

Εἰς Χιον.

Κύριε Δήμαρχε,

Εἰς τὸ ἀπὸ 19 ὑπερμεσοῦντος μηνὸς ὑμέτερον ἔγγραφον σπεύδω ν' ἀπαντήσω ὑμῖν τὰ ἐξῆς:

Ἡ παρατήρησις τῶν ὑμετέρων κτηματιῶν περὶ τοῦ αἰτίου τῆς ἐλαττώσεως τῆς ψωριάσεως τῶν ἐσπεριδοειδῶν τῆς ὑμετέρας νήσου εἶνε ἀκριβεστάτη.

Τὰ ἡμισφαιρικά, μελανὰ, ἐρυθρόστικτα, στίλβοντα καὶ μικρὰ ὡς κόκκοι δρόβου ἔντομα, τὰ ὅποια ὡς δείγμα μοὶ ἀπεστέιλκατε καὶ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ὁποίων παρετηρήθη ἡ ἐλάττωσις τῆς ψωριάσεως τῶν ἐσπεριδοειδῶν ὑμῶν, εἶνε κολεόπτερα ἀνήκοντα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Κοκκιδίων (Coccinellidae¹). Πάντα δὲ τὰ ἔντομα τῆς οἰκογενείας ταύτης ὡς καὶ οἱ ἰχνημόνες, αἱ χαλκιδίδες (οἰκογένειαι ὑμενοπτέρων) καὶ αἱ συρφίδες (οἰκογένεια διπτέρων), εἶνε οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ τῶν ψωρῶν καὶ τῶν φθειρῶν, τοὺς ὁποίους κατατρώγουσιν.

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἔτυχε νὰ εἶπω, προκειμένου περὶ τῆς ψωριάσεως τῶν ἐσπεριδοειδῶν τῆς Χίου, ὅπου αἱ ψῶραι καὶ οἱ φθῆρες παρατηροῦνται ἀναπτυσσόμενοι, ἐκεῖ, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, συγκεντροῦνται καὶ πολλαπλασιάζονται κοκκίδια, ἰχνημόνες, χαλκιδίδες ἢ συρφίδες, αἵτινες τρεφόμεναι διὰ τῶν

(1) Chilocorus renipustulatus καὶ Ch. bipustulatus.

ἐπικινδυνωδεστάτων τούτων παρασίτων τῶν ἡμετέρων φυτουργιῶν, παρακωλύουσι τὴν ἐπίτασιν τοῦ κακοῦ, ἐξοντοῦσαι ἐνίοτε καθ' ὀλοκληρίαν τὸ αἷτιον αὐτοῦ. Εἶνε δὲ τοῦτο ἐν τῶν πολλῶν παραδειγμάτων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προνοίας τῆς πανσόφου φύσεως.

Ἡ ἄνευ οὐδεμιᾶς φροντίδος ἐκ μέρους τῶν καλλιεργητῶν ἀπάλειψις τῶν κατὰ καιροῦ ἀναπτυσσομένων ψωρῶν ἢ φθειρῶν εἰς τὰ καλλιεργούμενα φυτὰ ἀποδοτέα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ προειρημένα ἔντομοφάγα ζώδια, τὰ ὅποια ὁ καρχηρητικὸς καλλιεργητῆς δύναται πάντοτε νὰ διακρίνη παρὰ τοῦς λυμαίνοντας τὰς φυτείας ἡμῶν φθείρας καὶ ψῶρας.

Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑπὸ τῆς φύσεως πρὸς ἄμυναν τῶν ἡμετέρων φυτικῶν παρεχομένου τούτου μέσου εἶνε πολλὰκις λίαν βραδύ, ἀπόδειξις δὲ τὰ ἐσπεριδοειδῆ τῆς ὑμετέρας νήσου, τὰ ὅποια ἐπὶ δεκαετίαν ἤδη μαστίζονται ὑπὸ τοῦ κοκκίνου κρεμεζίου (*Aspidiotus coccineus* Gen.) ἐπομένως ἀνάγκη νὰ μὴ ἀναμένωμεν τὴν βραδέως ἐπερχομένην ἐκ τῶν ἄνω ἀντίληψιν, ἀλλὰ νὰ προβαίνομεν ταχέως καὶ ταῦτοχρόνως εἰς τὴν καθ' ἅπασαν τὴν προσβεβλημένην περιφέρειαν ἐφαρμογὴν τῶν μέσων, τὰ ὅποια ἀπεδείχθησαν ἀποτελεσματικὰ πρὸς καταπολέμησιν τῆς μαστίγος ταύτης τῶν ἡμετέρων φυτειῶν.

Διαβιβάζων ὑμῖν ταῦτα, κύριε Δήμαρχε, σπεύδω νὰ σὰς παρακαλέσω ὅπως ἐλευθέρως μοὶ ὑποβάλητε πᾶσαν ὑμῶν ἀπορίαν, περὶ ἧς φρονεῖτε ὅτι δύναμαι νὰ ἐκφέρω γνώμην, διότι θεωρῶ ἐκπλήρωσιν ἐπιβαλλομένου καθήκοντος καὶ ἀνεκτίμητον ἰκανοποίησιν τὸ ν' ἀπαβαίνω κατὰ δύναμιν χρήσιμος εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῶν γνώσεών μου ὁμογενεῖς.

Ὁμοῦς πρῆθυσος
Π. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΓΚΕΝΤΡΙΣΕΩΣ ΔΡΥΩΝ

Ὁ ἐν Ῥόδῳ ἀξιότιμος ἡμῶν συνδρομητῆς κ. Α. Ε. Δημητριάδης ἐπιστέλλει ἡμῖν τὴν ἐξῆς λίαν ἐνδιαφέρουσαν πληροφορίαν.

«Ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ νήσῳ μας πρό τινων ἐτῶν ἐκτελεῖται ἡ ἐγκέντρισις τῆς δρυός, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιτυχῶς, ἔρχομαι νὰ σᾶς μεταδώσω τὸν τρόπον τῆς ἐνταῦθα ἐγκεντρίσεως πρὸς ὀδηγίαν τῶν ἐνδιαφερομένων· ἔχει δὲ οὗτος ὡς ἐξῆς.

«Ἡ ἐγκέντρισις ἐκτελεῖται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου μέχρι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ἀφοῦ προηγουμένως τὸ μέλλον νὰ ἐγκεντρισθῇ δένδρον ἐκκοπῇ οὕτως ὥστε νὰ ἀναπετάσῃ καὶ προετοιμάσῃ νέους βλαστούς. Ἐκ τῶν βλαστῶν τούτων ἀφίνονται νὰ παχυνθῶσιν εἰς ἢ δύο εἰς πᾶχος πλέον τοῦ ἐνὸς δακτύλου, ἐπὶ τοῦ νέου δὲ τούτου βλασταῦ γίνεται ἡ συνήθης χάραξις πρῶτον διὰ κεπτεροῦ σιδηροῦ μαχαιριδίου οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ἐγγίσῃ τὸ μαχαιρίδιον ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ δένδρου· τούτου γενομένου δι' ὀστείνου ἐμβολιαστῆρος ἀνασηκόνεται ὁ φλοιὸς ταχέως καὶ μετὰ προσοχῆς καὶ ἀμέσως ἐναποτίθεται τὸ ἐμβόλιον, τὸ ὁποῖον ὁ ἐμβολιαστῆς φέρει ἕτοιμον εἰς τὸ στόμα, καὶ διὰ τῆς χειρὸς πιέζει αὐτὸ ἵνα προσκολληθῇ καλῶς καὶ κατόπιν δένει τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπως συνήθως γίνεται καὶ κατὰ τὴν ἐγκέντρισιν ἄλλων δένδρων.

«Τούτων γενομένων ἀνάγκη ἀμέσως νὰ κοπῇ ὁ ἐγκεντρισθεὶς βλαστὸς τέσσαρα δάκτυλα ἄνω τοῦ ἐμβολίου, ἵνα ὁ χυμὸς τοῦ δένδρου περιορισθῇ ἐπὶ τοῦ ἐμβολίου. Τὰ ἐπιτυχῶς ἐμβολιαζόμενα δένδρα συνήθως καρποφοροῦσι δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐμβολίαν (ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τοῦ δένδρου).

«Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ἐγκέντρισις ἐκτελεῖται ἐπὶ δρυὸς ἀκάρπου εἴτε ἐπὶ δρυὸς παραγούσης κακῆς ποιότητος βαλάνους, μεταφερομένου τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκ καρποφόρου δρυὸς ἢ ἐκ δρυὸς παραγούσης καλλίτερον εἶδος βαλάνων. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦ-

τον ἐνεκεντρίσθησαν ἐν τῇ νήσῳ μας ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν πλέον τῶν τριακοσίων δένδρων, τινὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται καὶ ἐν τῷ ἐμῷ κτήματι ἐκτελεσθείσης καὶ ἐνώπιόν μου τῆς ἐγκεντρίσεως.

«Εἰδικῶς ἐγκεντριστῆς τῆς δρυὸς ὑπάρχει ἐνταῦθα ὀθωνανός τις ὀνόματι Μουσταφᾶς Καμπέρογλου, ὅστις ἐμβολίασε τὰ πλεῖστα τῶν ἀναφερομένων δένδρων καὶ ὅστις, ὡς διαβεβαιούται παρ' ὅλων τῶν συμπολιτῶν του, ἐπὶ 25 ἐγκεντρίσεων τὸ παρελθὸν ἔτος κατὰ δύο μόνον ἔλαθε.

«Λόγου γενομένου περὶ δρυὸς εὐκρεστηθῆτε παρακαλῶ νὰ μᾶς μεταδώσητε ποῖα τὰ τῆς οἰκογενείας ταύτης δένδρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων τυχὸν δύναται νὰ ἐνοφθαλμισθῇ ἡ δρυς, κάτοχος δὲ ὢν ἀρκετῶν τοιούτων ἐν τῷ ἐμῷ κτήματι θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μᾶς διαφωτίσητε πᾶν ὅ,τι περὶ καλλιεργείας αὐτῆς γνωρίζετε καθὼς καὶ πᾶν ὅ,τι τὸ σχετικὸν πρὸς αὐτήν. Ἐπιθυμῶ δὲ πολὺ εἰ δυνατόν νὰ ἴδω ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ὑμῶν συγγράμματι πραγματεῖαν τινὰ ἐκτενῆ περὶ δρυὸς (1)».

**Περὶ παραχωρήσεως προνομίου
ἐφευρέσεως ἐλαιοεκσκαρπιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν
ἐν Πειραιεὶ ἐργοστασιάρχην
κ. Γ. Βασιλειάδην.**

Νόμος ΑΤΕΗ'.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1. Παραχωρεῖται εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἐργοστασιάρχην κύριον Γεώργιον Βασιλειάδην προνόμιον τῆς παρ' αὐτοῦ ἐφευρεθείσης ἐλαιοεκσκαρπιστικῆς μηχανῆς.

Βάσις τοῦ ἐν λόγῳ προνομίου ἔσται ἡ ἐπινόησις τῆς ἐξα-

(1) Τοιαύτην πραγματεῖαν θὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς. Σ. Σ.

γωγῆς τοῦ ἐλαίου, προηγουμένης τῆς ἀποχωρίσεως τῆς σαρκὸς τῆς ἐλαίας ἐκ τοῦ πυρήνος.

Ἄρθρον 2. Εἰς τὸν κύριον Γεώργιον Βασιλειάδην παραχωρεῖται οὐ μόνον ἡ ἀποκλειστικότητα τῆς κατασκευῆς καὶ πωλήσεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται μηχανῆς καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, ἀλλὰ καὶ νὰ δύναται νὰ μεταβιβάσῃ πάντα τὰ διὰ τοῦ παρόντος χρησιμοποιούμενα αὐτῷ δικαιώματα, εἰς τοὺς κληρονόμους, ἢ εἰς τρίτους διὰ συμβαιογραφικῆς ἐκχωρήσεως.

Ἄρθρον 3. Πᾶς ὁ ἀποπειραθεὶς νὰ κατασκευάσῃ ὁμοίαν μηχανὴν, διὰ παραποιήσεως, τροποποιήσεως καὶ τελειοποιήσεως αὐτῆς, ἢ καὶ νὰ μεταφέρῃ ἐξ ἀλλοδαπῆς ὁμοίαν τῇ ὑπὸ τοῦ λαβόντος τὴν παραχώρησιν προνομίου ἀνακαλυφθείσῃ, ἐγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ λαβόντος τὴν ἄδειαν τῆς παραχωρήσεως τοῦ προνομίου, ἢ τῶν νομίμων αὐτοῦ διαδόχων, ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ τιμωρεῖται συνωδᾶ πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 432 τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ἐν περιπτώσει δὲ ὑποτροπῆς, θέλει καταγινώσκεσθαι, ἐκτὸς τῆς ἐν αὐτῷ ὀριζομένης ποινῆς, καὶ φυλάκισις ἐνὸς ἕως ἑξ μηνῶν.

Ἄρθρον 4. Ὁρίζεται δεκαπενταετῆς διάρκεια τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου παραχωρουμένου προνομίου, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ καταθέσῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ὡς φόρον δραχμᾶς δισχιλίας ὡς ἑξῆς.

Δραχμᾶς πεντακοσίας μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, τὰς δὲ ἑτέρας χιλίας πεντακοσίας ἀνὰ δραχμᾶς ἑκατὸν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους τῆς δεκαπενταετοῦς διαρκείας.

Οὐ μόνον ἡ καθυστέρησις δόσεώς τινος ἐπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τοῦ προνομίου, ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ ἐνέργεια τῆς κατασκευῆς τῆς μηχανῆς ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 5. Δὲν ἐπιτρέπεται ν' αὐξηθῇ ἡ τιμὴ τῆς μηχανῆς, ἣν ἀρχικῶς ἤθελεν ὀρίσει ὁ κ. Γεώργιος Βασιλειάδης διὰ

πᾶσαν τυχὸν γεννησομένην ὑπ' αὐτοῦ τελειοποίησιν ταύτης.

Ἄρθρον 6. Ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἀναλαμβάνει εὐθύνην, οὔτε ἐγγύησιν τινα χορηγεῖ, ἀλλ' ὀφείλει ὁ κ. Γεώργιος Βασιλειάδης, ἢ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ἐψέποτε ἤθελε ψηφισθῆ γενικὸς νόμος περὶ προνομίου, νὰ ὑπαχθῇ καὶ οὗτος εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐγείρῃ ἀξιώσεις ἀποζημιώσεώς τινος ἕνεκα τῆς μὴ ἐκποιήσεως τῶν τυχόν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ ὑπαρχουσῶν διαθεσίμων μηχανῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 17 Ἀπριλίου 1886.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

N. ΠΑΠΑΜΙΚΗΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Ἀπριλίου 1886.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

ΑΡ. ΚΟΝΤΟΓΟΥΡΗΣ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ ἀσκληπιάδος (Πογα καινοσα). Τῷ κ. Ν. Ζ. Π. Εἰς Ἀθήνας.—Τὸ φυτὸν τοῦτο, τὸ καταστὰν κοινότατον παρ' ἡμῖν, ἔχει πατρίδα τὰς Ἰνδίας, ὅθεν εἰσῆχθη τὸ πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ὠραῖον σαρκῶδες αὐτοῦ φύλλωμα, τὰ εὐώδη καὶ οἶονεὶ κηρόπλαστα αὐτοῦ ἀνθῆ καὶ ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς πάλαιπλαισιάζεται καὶ συντηρεῖται ἐντὸς τῶν δωματίων, κατέστησαν αὐτὸ πάγκοινον καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ δὴ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀσκληπιάδος εἶνε βραδέα, ἀλλὰ τὸ μειονέκτημα τοῦτο ἐκμηδενίζεται ἀπέναντι

τῶν πολλῶν ἄλλων αὐτῆς πλεονεκτιμάτων. Αὕτη πολλαπλασιάζεται εὐχερέστατα διὰ μωσχευμάτων (μπουτούρκας) καὶ διατηρεῖται ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Προτιμῶσα δὲ τὰ σύσκια μέρη χρησιμεύει πρὸς καλλωπισμὸν δωματίων καὶ ἀνηλίων εἰσόδων, αἵτινες, ἀκριβῶς ἕνεκα τούτου, εἶνε ἀκατάλληλοι πρὸς συντήρησιν ἄλλων φυτῶν. Εἰς πολὺ δριμύ ψῦχος τὸ φυτὸν τοῦτο δὲν ἀντέχει. Ὁ χειμὼν τῶν Ἀθηνῶν εἶνε κατὰ κανόνα δριμύτερος τοῦ δέοντος διὰ τὴν ἀσκληπιάδα, ἐπομένως εἶνε προτιμότερον αὕτη νὰ διατηρῆται κατὰ τὸν χειμῶνα ὑπὸ σκέπην, ἢ τοῦλάχιστον εἰς μέρος μεσημβρινόν, σκιερὸν καὶ μὴ προσβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ἀνέμων. Ἡ ἐκ κατανοχώματος, ἐκ σχινοχώματος ἢ λειψάνων ἀποσυντεθειμένων ξύλων καὶ χόρτων γῆ ἀναμεμιγμένη μὲ ἐν τρίτον λεπτῆς ποταμίας ἄμμου εἶνε ἢ καταλληλοτέρα διὰ τὴν ἀσκληπιάδα. Δέον ὅμως τὰ χώματα ταῦτα πρὶν ἢ γίνῃ χρῆσις αὐτῶν νὰ παραμένωσιν ἐπὶ ἕξ τοῦλάχιστον μῆνας εἰς τόπον ξηρὸν καὶ σκοτεινόν, ἵνα οἱ ἐν αὐτοῖς σκώληκες, ἢ τὰ σπέρματα αὐτῶν καταστραφῶσι, διότι οὗτοι εἶνε λίαν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν ἀσκληπιάδα, ἥς αἱ ῥίζαι δὲν πρέπει νὰ ταράσσωνται πωδῶς. Αἴτιον τῆς καχεξίας τῆς ἀσκληπιάδος καὶ τῆς ἀποξηρανσεως αὐτῆς εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ἢ ἐν τῇ γάστρᾳ, ἐν ἣ αὕτη φύεται, παρουσία σκωλήκων, οὓς καταστρέφει, προλαμβάνομένης οὕτω τῆς ἀποξηράνσεως τοῦ φυτοῦ, τὸ πότισμα δι' ὕδατος θερμοῦ μέχρι τεσσαράκοντα βαθμῶν, ἐν ᾧ δηλαδὴ δυνάμεθα ἀκινδύνως νὰ κρατήσωμεν τὸν δάκτυλον. Ἐὰν τὸ μέσον τῶτο δὲν φέρῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, δέον νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς γάστρας καὶ μέρους τοῦ περὶ τὰς ῥίζας χώματος. Τινὲς λέγουσιν, ὅτι οἱ σκώληκες οὗτοι καταστρέφονται ἢ καὶ προλαμβάνεται ἢ ἀνάπτυξις αὐτῶν διὰ τῶν ποτισμάτων δι' ἐρυθροῦ οἴνου, ἢ τῆς ἐπὶ τοῦ χώματος κενώσεως τῆς ὑποστάθμης τοῦ καφφέ (τελβέ). Τὸ ἀφέψημα τῆς πικρᾶς κασίας δύναται ὡσαύτως ν' ἀποβῇ ἀποτελεσματικὸν κατὰ τῶν σκωλήκων τούτων φάρμακον χωρὶς νὰ βλάψῃ πωδῶς τὸ φυτὸν.

Οἱ ἐπὶ τῶν βλαστῶν τῆς ἀσκληπιάδος ἀναπτυσσόμενοι ἐνίοτε κίτρινοι φθίρες δὲν φαίνεται νὰ βλάπτωσι τὸ φυτὸν, οὐχ ἥττον τοῦλάχιστον χάριν καθαριότητος δέον νὰ καταδιώκωνται, σπογγιζομένων τῶν βλαστῶν διὰ σπόγγου βαπτομένου ἐν ἀφεψήματι καπνοῦ ἢ πικρᾶς κασίας.

Ἡ ἀσκληπιάς ποτίζεται μεμετρημένως· τὰ πολὺ συχνὰ ποτίσματα βλάπτουσιν ὅσον καὶ τὰ σπάνια.

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν στεμφύλων τῶν ἐλαιῶν ὡς λιπάσματος. Τῶ κ. Γ. Ζ. Εἰς Πύργον. — Τὰ στέμφυλα τῶν ἐλαιῶν, τὰ κοινῶς πυρήνα καλούμενα, δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς λίπασμα διὰ πᾶσαν καλλιέργειαν. Τὴν χρῆσιν αὐτῶν συμβουλεύει ὁ Σωτίων διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σκόρδων, τὰ ὅποια, λέγει, γίνονται γλυκύτερα (1).

Τῶν στεμφύλων τούτων γίνεται χρῆσις πρὸς λίπανσιν τῆς ἀμπέλου ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἐλαιοφόρου Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ὅπου ὅμως ὑπάρχουσι μεγάλα σαπωνοποιεῖα, ὡς τὰ παρ' ἡμῶν ἐν Ἐλευσίνι, Ζακύνθῳ καὶ Κερκύρᾳ, ἀποβαίνει συμφορωτέρα ἢ εἰς τὰ καταστήματα ταῦτα πώλησις τῶν στεμφύλων (τοῦλάχιστον τῶν παρὰ τὰ καταστήματα ταῦτα ἐλαιῶνων), ἐξ ὧν, τῇ βοήθειᾳ τοῦ διθειούχου ἀνθρακος, ἐξάγεται 10—12 % ἐλαιον κατωτέρας ποιότητος πρὸς σαπωνοποιίαν. Τὰ πρὸς λίπανσιν στέμφυλα εἶνε καλὸν πρὶν ἢ χρησιμοποιηθῶσι νὰ μένωσι σωρευμένα εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ κτήματος, ἵνα ἀποσυνθετόμενά πως καταστῶσιν εὐδιαλυτότερα.

Περὶ μεταπλάσεως ἀμμώδους γῆς. Τῶ αὐτῷ. — Τὸ ἀμμώδες ἔδαφος τοῦ κτήματός σας δύνασθε βεβαίως νὰ καταστήσητε καλλιεργήσιμον καὶ παραγωγικὸν διὰ προσθήκης καταλλήλων οὐσιῶν. — Καλεῖται δὲ ἡ γεωργικὴ αὕτη ἐργασία μεταπλάσις (amendment), αἱ δὲ οὐσίαι, ὧν θὰ γίνῃ χρῆσις, μεταπλάσματα. — Τὸ μέγα ὅμως ζήτημα εἶνε

(1) «Γλυκύτερα ποιήσεις τὰ σκόρδα, ἐν τῇ φυτεύειν συνεπιβάλλων στέμφυλα τῶν ἐλαιῶν. (Γεωπονικὰ ΧΙΙ, 30, 8.)»

τὸ τῆς δαπάνης. Θὰ ἦνε ἡ κατὰ στρέμμα δαπάνη κατω-
 τέρα ἢ τὸ πολὺ ἴση πρὸς τὴν στραυματικὴν ἀξίαν τῶν ἐν
 τῇ περιφερείᾳ τῶν κτημάτων σας καλλιεργουμένων ἀγρῶν.
 Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου θ' ἀποφασίσῃ, ἂν συμφέρῃ
 νὰ προβῆ τις εἰς τὴν μετάπλασιν τοῦ ἀμμώδους ἀγροῦ ἢ
 ὄχι. Ὅπως δὲ βεβαιωθῶμεν περὶ τούτου θέον νὰ ἐξετάσω-
 μεν τρία τινά: α') τί βάθος ἔχει τὸ καλύπτον τὸν ἀγρὸν
 ἀμμώδες στρώμα· β') πόσα μέρη ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὀργανικᾶς
 καὶ ἀργιλώδεις οὐσίας περιέχει· καὶ γ') ἐκ ποίας ἀποστά-
 σεως θὰ μεταφερθῶσι τὰ μεταπλάσματα. Γῆ, ἣς τὸ ὑπερ-
 κείμενον στρώμα περιέχει πλεόν τοῦ ἐνὸς πέμπτου οὐσίας
 ὀργανικᾶς καὶ ἀργιλώδεις, ἔχει βάθος 50—60 ἑκατοστῶν
 τοῦ μέτρου καὶ ὑπέρκειται ἐδάφους (ἔχει δηλαδὴ ὑπέδαφος)
 δροσεροῦ καὶ συγκειμένου ἐκ χώματος οὐχὶ ἀγόνου, τοιαύτη
 γῆ δύναται νὰ φέρῃ τὴν ἀμπελον, διότι αἱ ρίζαι αὐτῆς δύ-
 νανται ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τοῦ ἀμμώδους
 στρώματος δροσερῷ ἐδάφει. — Τοιαῦται δὲ περίπου εἶνε καὶ
 αἱ ἀμμώδεις γαῖαι τῆς ἐν Γαλλίᾳ Aiguesmortes, ἐν αἷς
 πρὸς ἀποφυγὴν τῶν προσβολῶν τῆς φυλλοξήρας ἐφυτεύθησαν
 ἐκτεταμένοι ἀμπελώνες. — Ἐὰν ὅμως τὸ ἀμμώδες στρώμα
 ἔχη βάθος πλεόν τοῦ ἐνὸς μέτρου, καθίσταται ἀπαραίτητος
 ἡ μετάπλασις αὐτοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρασκευασθῇ ἔδα-
 φος καλλιεργήσιμον ἔχον βάθος τοῦλάχιστον ἐνὸς μέτρου.
 Τὸ ἔδαφος δὲ τοῦτο θέον νὰ περιέχῃ τὸ πολὺ 80 ἐπὶ τοῖς
 100 ἀμμον, 20 δὲ ἐπὶ τοῖς 100 τοῦλάχιστον ἀργίλον καὶ
 ὀργανικᾶς οὐσίας. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸ βάθος τοῦ ἀμμώδους
 στρώματος καὶ τὴν ἀπόστασιν τῆς μεταφορᾶς τῶν μετα-
 πλασμάτων οὐδὲν ἔχομεν νὰ εἴπωμεν, διότι ἡ ἐκτίμησις αὐ-
 τῶν δὲν παρέχει δυσχέρειάν τινα. Ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς βε-
 βαιώσεως τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν τῷ ἀμμώδει στρώματι περιεχο-
 μένων ὀργανικῶν καὶ ἀργιλωδῶν οὐσιῶν, χρήζει περιγραφῆς.
 Τελεῖται δ' οὗτος ὡς ἑξῆς. Ἐκ διαφόρων σημείων τοῦ ἀμ-
 μώδους ἀγροῦ λαμβάνομεν ἀνὰ μίαν δράκα χώματος ὅπως
 συμπληρώσωμεν ἐν ὄλῳ δύο περίπου ὀκάδας. Τὸ ἀμμώδες

τοῦτο χῶμα ξηραίνομεν καλῶς ἀπλώνοντες αὐτὸ εἰς τὸν ἡ-
 λιον ἢ παρὰ τὴν πυράν, ἀκολουθῶν δὲ λαμβάνομεν ἐξ αὐτοῦ
 μίαν ἀκριβῶς ὀκάν, ὅπερ θέτομεν ἐντὸς μεγάλου ἀγγείου, τοῦ
 ὁποίου νὰ καταλάβῃ μόνον τὸ τέταρτον μέρος· ἀκολουθῶν
 πληροῦμεν τὸ ὑπολειφθὲν κενὸν τοῦ ἀγγείου διὰ καθαροῦ ὕ-
 δατος καὶ ἀνακινουῦμεν καλῶς τὸ περιεχόμενον διὰ τεμαχίου
 ξύλου, μετὰ τινος δὲ στιγμᾶς χύνομεν τὸ ἐπιπλέον καὶ τε-
 θωλωμένον ὕδωρ, ἀλλὰ προσέχοντες μὴ συμπαρασυρθῶσι καὶ
 ψήγματα τῆς καθιζημένης ἀμμου. Τὴν διὰ καθαροῦ ὕδατος
 πλύσιν ταύτην τοῦ ἀμμώδους χώματος ἐπαναλαμβάνομεν
 δις ἢ τρίς, μέχρις ὅτου τὸ ὕδωρ ἐξέλθῃ τοῦ ἀγγείου καθα-
 ρόν. Διὰ τῶν ἐπανειλημμένων τούτων πλύσεων κατορθοῦται
 ἡ ἀπὸ τῆς ἀμμου ἀποχώρησις ἀπασῶν τῶν ἀργιλωδῶν καὶ
 ὀργανικῶν οὐσιῶν. Ἀκολουθῶν τὴν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἐναπολειφ-
 θείσαν ἀμμον ἀπλώνομεν ἐπὶ χάρτου ἢ δίσκου καὶ ξηραίνο-
 μεν αὐτὴν καλῶς εἰς τὸν ἡλιον ἢ παρὰ τὴν πυράν. Μετὰ
 τὴν ἀποξήρανσιν ζυγίζομεν αὐτὴν, ἐκ τοῦ προκύψαντος δ'
 ἑλλείμματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὀκάδας θὰ ἐκτιμήσωμεν
 κατὰ προσέγγισιν τὸ ἐν τῇ ἀμμώδει γῆ περιεχόμενον ποσο-
 στὸν ἀργίλου καὶ ὀργανικῶν οὐσιῶν. Οὗτος εἶνε ὁ ἀπλού-
 στερος καὶ ὁ προχειρότερος τρόπος, δι' οὗ δύναμεθα νὰ ἐκτι-
 μήσωμεν κατὰ προσέγγισιν τὴν ποσότητα τῆς ἀμμου, ἣν
 περιέχει ἔδαφος τι.

Πρὸς σαφεστέραν ἐξήγησιν τῶν ἀνωτέρω ὡς ὑποθέσωμεν
 ἐπὶ στιγμὴν, ὅτι ἐκ γενομένων, ὡς ἀνωτέρω, ἐρευνῶν ἀπεδεί-
 χθη ὅτι τὸ μὲν ἀμμώδες στρώμα τοῦ ἀγροῦ σας ἔχει βάθος
 πλεόντοῦ ἐνὸς μέτρου τὸ δὲ ἐν τῇ ἀμμῷ ποσοστὸν ὀργανικῶν
 οὐσιῶν καὶ ἀργίλου δὲν ὑπερβαίνει τὰ πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν·
 ὅπως λοιπὸν καταστήσωμεν αὐτὸν καλλιεργήσιμον ὀφείλομεν
 νὰ συμπληρώσωμεν τὸ ἐλλεῖπον, δηλαδὴ νὰ προσθέσωμεν
 15%, τουτέστιν ἐπὶ ἐκάστου στρέμματος νὰ προσθέσωμεν
 150 κυβικὰ μέτρα ὀργανικῶν οὐσιῶν καὶ ἀργίλου, ὅπερ ἰσο-
 δυναμεῖ πρὸς ἑκατὸν κάρρα (διότι τὰ συνήθη κάρρα ἔχουσι
 χωρητικότητα ἐνὸς καὶ ἡμίσεος κυβικῶν μέτρων περίπου)

τὴν δαπάνην τῆς προμηθείας, τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς ἀναμίξεως μετὰ τοῦ λοιποῦ ἀμμώδους χώματος τῶν ἀργιλωδῶν καὶ ὀργανικῶν τούτων οὐσιῶν, θὰ ὑπολογίσητε ὑμεῖς ἐρευνῶντες ἐπιτοπίως.

Ἡ ἀργίλος εἶνε ἢ κοινῶς λεγομένη γλίνα, λίαν δὲ ἀργιλώδη ἐδάφη, περιέχοντα καὶ μέχρις 90 ἐπὶ τοῖς 100 καθαρὰν ἀργίλον εὐρίσκονται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὑποθέτω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν, ἐν ἣ εὐρηγται τὰ κτήματα ὑμῶν, θὰ ὑπάρχωσι τοιαῦτα· ὅθεν δύνασθε ἐν ἀνάγκῃ νὰ προμηθευθῆτε τὴν ἀπαιτούμενην πρὸς μετάπλασιν τῶν ἀγρῶν ὑμῶν ἀργίλον. Ἀντὶ τῆς ἀργίλου δύνασθε ἐπιτυχῶς νὰ χρησιμοποιήσητε ἰλὸν ἔλους μὴ συγκοινωνοῦντος μετὰ τῆς θαλάσσης, μὴ ὄντος ὑφαλμύρου. Ἐκ τῶν ἐκατὸν κάρρων μεταπλασμάτων, τὰ ὅποια ὑπέθεσαμεν ὅτι θὰ χρησιμοποιήσητε κατὰ στρέμμα, τὰ δέκα δέον ἀπαραιτήτως νὰ ἦνε κόπρος οἰουδήποτε εἶδους. Δι' αὐτῆς ὁ ἀμμώδης ἀγρός σας θὰ ἀποβάλλῃ τὴν ξηρότητα αὐτοῦ καὶ θὰ καταστῇ ὑγροσκοπικὸς, ὅπερ εἶνε διὰ πᾶσαν καλλιέργειαν ἀπαραίτητον.

Περὶ ψωριάσεως τῶν ἐσπεριδοειδῶν. Τῷ κ. Α. Β. εἰς Ἀθήνας. — Τὰ ἐκ Θήρας προερχόμενα δείγματα ἐσπεριδοειδῶν, ἐξετασθέντα εὐρέθησαν προσβεβλημένα ὑπὸ τῆς ψωριάσεως τῶν ἐσπεριδοειδῶν τῆς Χίου (*Aspidiotus coccineus* Gen.). Τὰ κατὰ τῆς ἀσθενείας ταύτης μέσα εἶνε ἡ γενναία κλάδευσις τῶν προσβεβλημένων δένδρων καὶ αἱ ἀκολούθως ἐπανεληγμένοι βαντίσεις διὰ μίγματος ἐξ ὀκτῶ μερῶν ὕδατος, δύο πετρελαίου καὶ δύο ἀσβέστου.

Τῷ κ. Α. ΝΗ. Β. εἰς Ζαγαζίκιον. — Ἡ συνδρομὴ σας ἐλήφθη διὰ τοῦ ἐν Φολεγάνδρῳ Κ. Π. Β.

Περὶ τῆς διὰ τῶν γεωμήλων μεταδόσεως τῆς φυλλοξήρας. Τῷ κ. Μ. Μ. εἰς Ρόδον. — Ἡ φυλλοξήρα δύναται εὐκόλως νὰ μεταδοθῇ διὰ τῶν γεωμήλων, διότι ταῦτα, ὅσον καλῶς καὶ ἂν καθαρισθῶσι, δυνατόν νὰ φέρωσι παρὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰς πτυχὰς αὐτῶν ψήγματα χώματος, ἐν ᾧ νὰ ὑποκρύπτονται τὰ σπέρματα τοῦ ἐντόμου. Ὅθεν τὸ μέρος ἐνθα

ἐρυτεύθησαν τὰ ἐκ Μασσαλίας κομισθέντα γεώμηλα, δέον νὰ τεθῆ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν, νὰ ἀπαγορευθῆ ἢ ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον ἔτη καλλιέργεια αὐτοῦ, αἱ δὲ παρακείμεναι αὐτῷ ἀμπελοὶ νὰ ἐπιβλέπωνται καὶ νὰ ἐξετάζηται καὶ δρίζηται τὸ αἴτιον πάσης τυχόν παρουσιασθησομένης εἰς τινὰ αὐτῶν καχεξίας. Τὰ μέτρα ταῦτα ἤθελον ἴσως θεωρηθῆ λίαν αὐστηρὰ, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου πᾶσα αὐστηρότης εἶνε δεδικοιολογημένη.

Περὶ ἐντόμων ὄρσοδακνῶν (Cureulionidae) τῶν νέων Ὀδημητριακῶν. Τῷ Π. Ε. Κ. εἰς Κύπρον. — Τὰ ἔντομα τὰ προσβάλλοντα τὰ νέα γεννήματα ὑμῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν κολεοπτέρων καὶ τὴν οἰκογένειαν τῶν ὄρσοδακνῶν (1). Καταστρέφονται τὰ σπέρματα αὐτῶν διὰ τῆς μετὰ τὸ θέρος ἀροτριάσεως τοῦ ἀγροῦ. Τὸ ἕριστον ὅμως μέσον πρὸς καταπολέμησιν τούτων, ὡς καὶ τῶν πλείστων ἐντόμων, εἶνε ἢ διὰ νόμου προστασία τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν τῶν ἀπηνῶς καταδιωκομένων ὑπὸ τῶν δῆθεν κυνηγῶν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὰ πέπτοντα δένδρα ἀνορθοῦνται ὡς ἐξῆς :
Ἀντιθέτως τοῦ μέρους, πρὸς τὸ ὅποιον κλίνει τὸ δένδρον ἀνοίγεται λάκκος, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς, ἵνα μὴ κατὰ τὴν ἀνόρουξιν ἀποκοπῶσιν αἱ ὡς ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ δένδρου πληγωθεῖσαι ρίζαι αὐτοῦ. Ἀκολούθως ποτίζομεν τὸ δένδρον χύνοντες τὸ ὕδωρ ἐντὸς τοῦ ἀνοιχθέντος λάκκου καὶ ἀνορθοῦμεν αὐτὸ δι' ἐνὸς ἢ πλειοτέρων σχοινίων (ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τοῦ δένδρου), τὰ ὅποια στηρίζομεν προσδένοντες παρὰ τὴν βᾶσιν ἄλλων παρακειμένων δένδρων ἢ ἐπὶ πασσάλων ἐπίτηδες στερεῶς ἐμπηχθέντων ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν πρόκηται περὶ μεγάλου δένδρου καταπεσόντος ἐντελῶς καὶ ἐκτάδην κειμένου μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω περιγραφείσαν ἀ-

(1) Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔντομον εἶνε ὁ *Pachytichius hordei*.

νόρωσιν αὐτοῦ, τὸ ἔδαφος ἀνασκάπτεται καὶ πρὸς τὸ ἀντιθέτως τοῦ ἀνορυχθέντος λάκκου μέρος, ποτίζεται δὲ τὸ δένδρον ἀφθόγως καὶ παρὰ τὴν πλευρὰν ταύτην, διότι καὶ αἱ ἐντεῦθεν ρίζαι αὐτοῦ ἐπλήγησαν κατὰ τὴν πτώσιν σπουδαίως. Ἀκολουθῶς τὸ δένδρον στηρίζεται στερεῶς ἐπὶ ἐνὸς ἢ πλειοτέρων πασσάλων, κλαδεύεται δὲ οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

— Διατηροῦνται ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὰ ὡὰ ἐν τὸς γυλακτώματος ἀσβέστου, ἐν ᾧ προσετέθη ἀρκετὴ δόσις ἁλατος.

— Παγκόσμιος παραγωγή σίτου κατὰ τὸ 1885 (κατὰ προσέγγισιν)

Εὐρώπης		κοιλὰ Κων)λεως
Αὐστρία	40	ἑκατομμύρια
Οὐγγαρία	115	»
Βέλγιον	20	»
Δανιμαρκία	5	»
Γαλλία	313	»
Γερμανία	107	»
Μεγάλη Βρετανία	82	»
Ἑλλάς	5	»
Ἰταλία	118	»
Ὀλλανδία	5	»
Πορτογαλλία	8	»
Ῥουμανία	23	»
Ῥωσία	200	»
Σερβία	5	»
Ἰσπανία	114	»
Σκανδιναβικαὶ χῶραι	3	»
Ἑλβετία	2	»
Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία	46	»

1220

Ἄλλων χωρῶν.

κοιλὰ Κων)λεως	
Καναδά	35 ἑκατομμύρια
Ἡνωμένα Πολιτεῖαι Ἀμερική	357 »
Μεξικὸν	4 »
Ἀντίλαι καὶ κεντρικὴ Ἀμερική	4 »
Χιλὴ, Ἀργεντίνη κτλ.	25 »
Αὐστραλία	37 »
Ἰνδία ἀνατολικαί	288 »
Περσία	27 »
Συρία	17 »
Μικρὰ Ἀσία	43 »
Αἴγυπτος	15 »
Ἀλγερία	23 »
Τῦνις	3 »
Νότιος Ἀφρική	9 »
<hr/>	
884	
Εὐρώπης	1220

Ἐν ὅλῳ κοιλὰ 2104 ἑκατομμύρια.

— Τιμοκατάλογος γεωργικῶν τινῶν εἰδῶν τῆς ἀγορᾶς Γεργέστης, (ἐκ τῆς «Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ γραφείου τοῦ κ. Γ. Ἀφεντούλη), τῆ 18/30 Ἀπριλίου 1886.

Βαμβάκια. Ἐπωλήθησαν 138 δέματα Ἀδάνων πρὸς 106 φρ. τὰ 100 χιλιόγραμμα.

Σουλτανίται. Εἰς γυλάνην. Ἐπωλήθησαν 100 κουίντάλια πρὸς φρ. 60 — 62 τὰ 100 χιλιόγραμμα.

Ἐλεμέδες. Ἄνευ οὐδεμιᾶς πωλήσεως. Παρακαταθήκη κουίντάλια 2800.

Σῦκα Καλαμῶν. Ἐπωλήθησαν περὶ τὰ 500 κουίντάλια πρὸς 26 φρ. τὰ 100 χιλιόγραμμα. Παρακαταθήκη 5800 κουίντάλια.

Ἐλαιόλαδα. Ἀπραξία καὶ τιμαὶ ἀμετάβλητοι. Ἐπωλή-